МЕЖДИННА ОЦЕНКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА

ОБЩИНА АРДИНО 2021 – 2027 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод....3
Правно основание за изготвяне на междинната оценка....3
Методология и инструментариум за провеждане на междинната оценка....4
Цел на междинната оценка....4
Методологичен подход....5
Инструментариум за наблюдение....6
Оценка и анализ на първоначалните резултати от изпълнението на ПИРО....7
Напредък в изпълнението на стратегическите цели и приоритети....7
Оценка на постиженията по индикаторите за продукт и резултат....9
Оценка на степента на постигане на целите....16
Преглед на реализираните проекти и мерки....16
Ефективност и ефикасност на използваните ресурси....72
Ефективност на използваноте ресурси....72
Ефикасност на използваните ресурси....73
Основни изводи и препоръки....74
Изводи....74
Препоръки....75

УВОД

Целта на междинната оценка на Плана за интегрирано развитие на община Ардино (ПИРО) за периода 2021–2027 година е да предостави обективен, аналитичен и систематичен преглед на напредъка, постигнат в изпълнението на стратегическия документ към средата на неговия времеви хоризонт. Оценката се извършва в съответствие с изискванията на чл. 33 от Закона за регионалното развитие (ЗРР) и съгласно Методическите указания за разработване и прилагане на ПИРО, като тя представлява основен инструмент за осигуряване на надеждна информация относно ефективността, ефикасността и въздействието на плана върху процесите на социално-икономическо, инфраструктурно и екологично развитие на общината. Предметът на междинната оценка обхваща оценяване на степента на постигане на целите и приоритетите, заложени в ПИРО на община Ардино, като се акцентира върху резултатите, постигнати до момента, използваните ресурси, както и идентифицирането на възможности за оптимизиране на оставащите мерки и интервенции. Това включва анализ на първоначалните резултати от изпълнението на стратегическите цели, оценка на съответствието на плана с текущите социално-икономически реалности, както и преглед на ефикасността на финансовите и техническите ресурси, вложени в реализирането на заложените дейности. Същевременно междинната оценка играе ролята на стратегически инструмент за препрограмиране и адаптиране на плана, като предоставя препоръки за актуализация на мерките и целите, ако това е необходимо. Това е от значение за гарантиране на устойчивото и балансирано развитие на общината, като се отчитат специфичните ѝ потребности и ресурсен потенциал, както и влиянието на външните социално-икономически фактори. В този контекст оценката служи като опорна точка за вземане на информирани решения, които да подпомогнат ефективното управление на ресурсите и постигането на дългосрочните стратегически цели на община Ардино.

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА МЕЖДИННАТА ОЦЕНКА

Правното основание за извършване на междинната оценка на Плана за интегрирано развитие на община Ардино (ПИРО) за периода 2021–2027 г. се основава на разпоредбите на Закона за регионалното развитие (ЗРР) и подзаконовите нормативни документи, които регулират стратегическото планиране и оценката на регионалното развитие в България. Основна правна основа, която регламентира провеждането на подобни оценки е налична в чл. 33 от ЗРР. В него се постановява, че за всички стратегически документи за регионално и пространствено развитие, включително ПИРО на общините се извършва междинна оценка в средата на периода на тяхното действие. Тази оценка е задължителен компонент от процеса на управление, наблюдение и оценка на изпълнението на стратегическите планове. В частност чл. 33, ал. 2 от ЗРР определя ключовите елементи, които следва да включва междинната оценка - оценка на първоначалните резултати от изпълнението, степента на постигане на съответните цели, ефективността и ефикасността на използваните ресурси, както и формулиране на изводи и препоръки за изпълнението на ПИРО на Община Ардино. Тези изисквания очертават рамката и съдържателния обхват на оценката, което гарантира нейната аналитичност и полезност за вземане на стратегически решения в бъдещето ѝ прилагане. Допълнително, изготвянето на междинната оценка индиректно е регламентирано и от Методическите указания за разработване и прилагане на ПИРО, издадени от Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Указанията очертават рамката за наблюдение и оценка, като поставят акцент върху изграждането на система за

наблюдение, събиране на данни и използване на индикатори за продукт и резултат. Те изискват оценката да се базира на надеждни данни и да предоставя обективна информация за напредъка по изпълнението на стратегическите цели и приоритети, включени в ПИРО. Освен това указанията подчертават важността на съобразяване на междинната оценка с националните и регионалните приоритети и политики за развитие, без обаче да предлагат детайлно разписани методи или стъпки за извършване на оценката. На местно ниво правното основание за междинната оценка е също така свързано с решенията на Общинския съвет на Община Ардино, който в съответствие с разпоредбите на ЗРР и методическите указания, одобрява плановете за интегрирано развитие и се явява основният орган за приемане на резултатите от наблюдението и оценката на тези документи. Отговорността за организирането на междинната оценка и координацията на дейностите по нейното изпълнение е възложена на кмета на общината и на съответните звена от общинската администрация. В по-широк контекст правното основание за извършване на междинната оценка на ПИРО – Ардино е интегрирано в системата на стратегическите документи на национално и регионално ниво. То е в съответствие с Националната стратегия за регионално развитие, Националната концепция за пространствено развитие и Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южния централен район за планиране, които поставят изисквания за оценяване на постигнатите резултати и ефекти от изпълнението на регионалните планове. Тази законова и методическа рамка определя междинната оценка като ключов инструмент за проследяване на напредъка, постигане на целите и адаптиране на стратегическия документ към динамично променящата се социално-икономическа среда. Изпълнението на междинната оценка съгласно правното основание гарантира прозрачност, ефективност и отчетност в процеса на управление на местното развитие.

МЕТОДОЛОГИЯ И ИНСТРУМЕНТАРИУМ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА МЕЖДИННАТА ОЦЕНКА

Цел на междинната оценка

Целта на междинната оценка на Плана за интегрирано развитие на Община Ардино (ПИРО) за периода 2021–2027 г. е да осигури задълбочен и обективен анализ на постигнатия напредък към средата на програмния период като се оцени степента на изпълнение на заложените стратегически цели, приоритети и мерки. Тази оценка е важен инструмент за проследяване на ефективността и ефикасността на предприетите действия, като предоставя възможност за обективен преглед на текущото състояние и идентифициране на области, в които са необходими корекции, оптимизации или допълнителни усилия. Междинната оценка цели да отговори на няколко ключови въпроса:

- Доколко изпълнението на ПИРО съответства на заложените стратегически цели и приоритети и какви са постигнатите резултати към момента;
- Дали използваните ресурси – финансови, човешки и технически са били разпределени ефективно и дали са постигнати планираните въздействия;
- Какви са предизвикателствата и пречките, възникнали по време на изпълнението на плана и как могат да бъдат преодолени за подобряване на бъдещата реализация;

- Дали планираните интервенции остават релевантни в контекста на промените в социално-икономическата среда и дали са необходими актуализации в плана.

Междинната оценка също така цели да осигури необходимата информация за стратегическо препрограмиране на дейностите като се запазят основните цели на плана, но същевременно се адаптира неговото изпълнение към настъпилите промени в икономическата, социалната и екологичната обстановка. Чрез тази оценка се търси подобряване на съгласуваността между отделните мерки и тяхната ефективност като се осигурява основа за вземане на информирани решения от страна на общинската администрация. Междинната оценка следва и да подчертае значението на устойчивото развитие на територията на общината като обърне внимание на социално-икономическите предизвикателства, екологичните проблеми и възможностите за подобряване на качеството на живот на местното население. Тя служи като инструмент за повишаване на прозрачността и отчетността в управлението на общината като осигурява информация за постигнатия напредък и за въздействието на мерките върху различните аспекти на местното развитие.

Методологичен подход

Методологичният подход за междинната оценка на Плана за интегрирано развитие на Община Ардино (ПИРО) за периода 2021–2027 г. е основан на систематично и обективно изследване, което комбинира количествени и качествени методи, за да осигури надеждна и представителна оценка на изпълнението на плана. Този подход предоставя аналитична рамка за проследяване на резултатите и въздействието на плана като отчита както постигнатите цели, така и възникналите предизвикателства и необходими подобрения. Първият етап на методологията включва планиране и дефиниране на обхвата на междинната оценка. На този етап се уточняват целите, ключовите въпроси и индикаторите, които ще се използват за измерване на напредъка. Подготвя се работен график и се определя стратегия за събиране и обработка на данните. Следващата стъпка е събирането на данни, което се реализира чрез документален анализ на релевантни материали, като ПИРО на Община Ардино, годишни доклади за изпълнение, бюджети и други общински документи. Паралелно се провеждат и интервюта със заинтересовани страни, за да се съберат мнения и оценки относно реализацията на плана. Особено внимание се обръща на анализа на индикатори за продукт и резултат заложени в плана, които служат за измерване на постигнатия напредък. Обработката на събраните данни се извършва чрез прилагане на различни аналитични техники. Анализът включва SWOT оценка за идентифициране на силните и слабите страни, възможностите и заплахите, свързани с изпълнението на ПИРО. Сравнителният анализ позволява проследяване на постиженията спрямо базовите стойности и целевите показатели. Тематичният анализ разглежда специфични аспекти, като социална инфраструктура, икономическо развитие и опазване на околната среда. Допълнително се изследват ефективността, измерваща степента на постигане на целите и ефикасността, която анализира съотношението между вложените ресурси и постигнатите резултати. Изводите и препоръките се формулират на базата на резултатите от анализа. Това включва обобщение на основните постижения и идентифицираните предизвикателства както и конкретни предложения за оптимизация на плана до края на програмния период. При изготвянето на изводите се отчитат както количествените данни така и качествените оценки събрани от заинтересованите страни.

Основните принципи на методологията за междинната оценка на Плана за интегрирано развитие на Община Ардино (ПИРО) са насочени към гарантиране на обективност, цялостност, системност и интегративност в процеса на оценяване. Обективността е

ключов принцип, който изисква оценката да се базира на надеждни и официално събрани данни, минимизирайки субективния елемент и възможността за грешки при интерпретацията на резултатите. Цялостността се изразява в обхващането на всички аспекти на ПИРО включително социалните, икономическите, екологичните и административните компоненти. Методологията е разработена така, че да осигури пълна картина на изпълнението на плана, като се оценяват както количествените показатели за резултати така и качествените въздействия на реализираните мерки. По този начин се гарантира, че оценката не пропуска важни аспекти, които могат да повлияят върху цялостната реализация на ПИРО. Системността е друг основен принцип, който изисква структурирано прилагане на методологията. Това включва следване на предварително определени етапи на работа. Интегративността е принцип, който обединява различни подходи и методи за събиране и анализ на данни, включително количествени и качествени техники. Това позволява разглеждането на ПИРО в неговата цялост като се отчита взаимното въздействие между отделните аспекти на плана и се търси баланс между различните цели.

Инструментариум за наблюдение

В ПИРО са заложени действия и индикатори за наблюдение и оценка. Мониторингът като система за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО играе ключова роля в стратегическото и плановото управление на регионалната политика и развитие. Чрез тази система се анализират процесите, свързани с изпълнението на стратегическите цели, приоритетите и свързаните с тях мерки като се правят обективни изводи за ефективността на използваните ресурси и тяхното въздействие. За да бъде тази система ефективна тя предварително е описана и интегрирана в самия ПИРО. Това осигурява прозрачност и дава отговор на основни въпроси, като:

- Кои елементи на ПИРО подлежат на наблюдение и оценка?
- Кои са отговорните страни за осъществяването на този процес?
- Какви методи и инструменти се използват за наблюдението и оценката?
- Къде и как се представят резултатите от мониторинга?

Отговорите на тези въпроси очертават основните механизми за координация между участниците в изпълнението на ПИРО като най-важната роля играе Общинската администрация. За да бъдат резултатите от наблюдението и оценката обективни, е важно използваните показатели да бъдат подходящи и осигурени с необходимата информация. Наблюденията и изводите от анализа трябва да бъдат публично достъпни и включени в годишните доклади за изпълнението на ПИРО, които се изготвят от Общинската администрация и се предоставят от кмета за одобрение от Общинския съвет.

В аналитичната част на ПИРО свързана с административния капацитет са определени ролите и отговорностите на управленските органи и структурите от общинската администрация в процеса на изпълнение на плана. Тези отговорности включват пряко участие в наблюдението, анализа и оценката на изпълнението на ПИРО. Основните участници в процеса са:

- **Общинският съвет**, който е основният ръководен орган, отговорен за цялостния процес на реализация на плана, включително за наблюдението и оценката му. В рамките на съвета се разглеждат резултатите от мониторинга, които са представени от кмета на общината и общинската администрация.

- **Кметът на общината** организира всички дейности свързани с наблюдението, анализа и оценката на ПИРО. Той разчита на индикатори за наблюдение, които са основен инструмент за измерване на напредъка. Въз основа на тези индикатори се изготвят годишни доклади, които се представят за обсъждане и одобрение от Общинския съвет като за първата година от програмния период (2021 г.) не се изисква представяне на такъв доклад.
- **Структурите на общинската администрация** също играят важна роля в изпълнението на ПИРО и в процесите на наблюдение и оценка. Основните отговорности са възложени на звената от специализираната администрация с подкрепа от някои отдели на общата администрация. Тези звена поддържат комуникация с други заинтересовани страни, като неправителствения сектор и бизнеса и осигуряват информация за напредъка по индикаторите, които измерват реализацията на стратегическите цели и приоритети на плана.

Основен инструмент в системата за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО е системата от индикатори, която е предварително определена и структурирана. Тези индикатори се използват за изготвяне на различни видове доклади, като годишни доклади за изпълнение на ПИРО, доклади за междинна оценка и последваща оценка. Системата включва два основни вида индикатори – за продукт и за резултат. Индикаторите за продукт отчитат как заложените интервенции по стратегическите цели и приоритети се реализират чрез измерими стойности като брой, дял, километри, финансова стойност и други. Те са свързани със съвкупното изпълнение на мерките и не се прилагат за всяка конкретна проектна идея, а за целите на съответната мярка. Основната им цел е да покажат директното въздействие върху социално-икономическото и инфраструктурното развитие на общината. Индикаторите за резултат измерват постигнатите резултати от реализирането на приоритетите на ПИРО. Те се различават по своите измерители и се оценяват въз основа на базови и целеви стойности, определени за края на програмния период. Чрез тези индикатори се отчита степента на постигане на стратегическите цели и приоритети. Нов аспект в системата за мониторинг е включването на индикатори за зоните за въздействие, които се отнасят до територии с интегриран подход на планиране. Въпреки това прилагането на този тип индикатори може да срещне трудности поради липсата на достъпна и надеждна информация за неформализираните територии. Източниците на информация за базовите стойности на индикаторите трябва да бъдат надеждни и официални. Те включват данни от Националния статистически институт, областни дирекции, регионални управления и други официални институции. Общинската администрация също е ключов източник на информация, използвана за разработване на аналитичната част на ПИРО. Тази интеграция на данни гарантира обективността и достоверността на системата за мониторинг и оценка.

ОЦЕНКА И АНАЛИЗ НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО

Напредък в изпълнението на стратегическите цели и приоритети

Изпълнението на Плана за интегрирано развитие на Община Ардино за периода 2021–2027 г. бележи значителен напредък основаващ се на реализирани проекти и прилагани мерки в съответствие със заложените стратегически цели и приоритети. Данните от

годишните доклади, отчетите на кмета както и от справки за реализираните проекти предоставят обективна основа за оценка на постигнатите резултати. ПИРО на Община Ардино дефинира няколко основни приоритета, сред които балансиран устойчив растеж чрез утвърждаване на традиционните икономически сектори и икономически дейности на базата на разполагаемите ресурси и потенциала на територията; Подобряване на публичните услуги на населението и на природната среда в съответствие със съвременните екологични изисквания, свързани с климатичните изменения; създаване на условия за по-добра свързаност и подобряване на жизнената среда, водещи до намаляван на териториалните диспропорции. Всеки от тези приоритети е подкрепен с конкретни мерки и проекти. Напредъкът в изпълнението на тези приоритети е значителен и се изразява в успешно реализирани проекти и дейности:

- Балансиран устойчив растеж чрез утвърждаване на традиционните икономически сектори и икономически дейности на базата на разполагаемите ресурси и потенциала на територията

През отчетния период е постигнат значителен напредък в развитието на традиционните икономически сектори като селското стопанство и туризма. Изпълнението на проекти допринася за популяризиране на региона като туристическа дестинация. Паралелно с това местната администрация предоставя подкрепа на малкия и среден бизнес чрез административни услуги и обучения, които стимулират икономическата активност и увеличават заетостта. Чрез определени програми са осигурени възможности за заетост на млади хора и уязвими групи, което допринася за подобряване на социално-икономическата стабилност в региона. Резултатите показват устойчиво развитие на местната икономика и увеличаване на икономическата активност в общината.

- Подобряване на публичните услуги на населението и на природната среда в съответствие със съвременните екологични изисквания, свързани с климатичните изменения

В сферата на публичните услуги са реализирани множество проекти за модернизация на образователната и социалната инфраструктура. Реконструкцията на училища и детски градини, както и подобряването на условията за предоставяне на социални услуги, са сред ключовите постижения. Тези мерки създават по-добра среда за учене, работа и живот в общината. Освен това, са предприети действия за подобряване на природната среда чрез изграждане на зелени площи и паркове, както и чрез повишаване на енергийната ефективност в обществените сгради. Реализирането на тези мерки е не само в съответствие с екологичните изисквания, но и подпомага адаптацията на общината към климатичните промени, което я прави по-устойчива на бъдещи предизвикателства.

- Създаване на условия за по-добра свързаност и подобряване на жизнената среда, водещи до намаляване на териториалните диспропорции

Подобряването на транспортната и социалната инфраструктура играе ключова роля за намаляване на териториалните диспропорции в общината. Реализирани са проекти за реконструкция на пътища и тротоари, които осигуряват по-добра свързаност между отделните населени места. Паралелно с това усилията за осигуряване на достъп до качествени услуги в периферните райони, включително образование, здравеопазване и социални услуги са сред основните приоритети. Тези мерки не само подобряват жизнената среда, но и допринасят за задържането на населението в отдалечените райони, като създават по-благоприятни условия за живот.

Напредъкът по изпълнението на приоритетите на ПИРО на Община Ардино демонстрира успешната интеграция на различни мерки и проекти в полза на местното население. Постигнатите резултати подчертават значимостта на стратегическото планиране за преодоляване на социално-икономическите предизвикателства и създаването на устойчиви условия за развитие. Тези действия служат като основа за продължаващо развитие и подобряване на качеството на живот в общината.

Оценка на постиженията по индикаторите за продукт и резултат

Индикаторите за продукт в Плана за интегрирано развитие на Община Ардино (2021–2027 г.) предоставят количествени показатели за измерване на напредъка в изпълнението на заложените мерки и проекти по различни приоритети. Те са ключов инструмент за оценка на ефективността на прилаганите политики и успеха на планираните интервенции. Приоритетът за балансиран и устойчив растеж поставя акцент върху насърчаването на местното предприемачество и развитието на традиционните икономически сектори. Индикаторите измерват успеха на инициативите за разкриване на нови предприятия, базирани на местни ресурси както и внедряването на иновации и технологии в малки и средни предприятия. Същевременно се отчита степента на привличане на инвестиции чрез участие в бизнес форуми и разработването на стратегически документи за инвестиционна активност. Особено внимание се отделя на подкрепата за предприятия в хранително-вкусовата промишленост, развитието на алтернативно земеделие и устойчивия туризъм с фокус върху административната помощ, рекламните кампании и подобряването на туристическите услуги. Подобряването на публичните услуги и природната среда е друг основен приоритет. Индикаторите в тази област проследяват напредъка в осигуряването на достъп до качествено образование и здравни услуги както и социалната подкрепа за уязвимите групи. Те включват измерители на броя на учениците, върнати в училище, достъпа до здравни грижи и разширяването на социалните услуги. Важна част от този приоритет е опазването на културното наследство и обновяването на ВиК инфраструктурата като се измерват постиженията в изграждането и рехабилитацията на водопроводни и канализационни мрежи. Третият приоритет акцентира върху подобряването на свързаността и жизнената среда в общината. Той обхваща мерки за рехабилитация на пътната мрежа и модернизиране на енергийната инфраструктура. Индикаторите в тази област проследяват успеха в обновяването на общинските пътища и санирането на сгради публична собственост като целта е да се създадат по-добри условия за живот и работа в общината. Тези индикатори предоставят ясна и измерима рамка за оценка на напредъка по заложените цели в плана. Те отразяват ангажимента на Община Ардино към устойчиво развитие, подобряване на жизнената среда и създаване на икономически възможности за местното население. Проследяването на тези индикатори осигурява прозрачност и основа за вземане на информирани управленски решения.

Таблица 1 – Планирани индикатори за продукт

Приоритет, мярка	Индикатор	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Целева стойност
Приоритет 1. Балансиран, устойчив растеж чрез утвърждаване на традиционните икономически сектори и икономически дейности на базата на разполагаемите					

ресурси и потенциали на територията					
	Мярка 1.1.1. Стимулиране на местното предприемачество				
	Нефинансови предприятия на 1000 д. от населението	брой	НСИ	1 година	
	Разкрити нови предприятия, базирани на местни суровини	Брой	Община Ардино	1 година	6
	МСП, инвестиращи в нови технологии		Агенция за МСП	2 години	5
	Мярка 1.1.2. Създаване на условия за привличане на инвестиции				
	Приети документи на общината, свързани с привличане на инвестиции	Брой	Община Ардино	1 година	4
	Участие на общината в инвестиционни инициативи (бизнес форуми, панаири и др.)	брой	Община Ардино	6 месеца	7
	Мярка 1.2.1.Осигуряване на стимули за подкрепа на предприятия и реализация на инвестиционни намерения в преработващата и хранително-вкусовата промишленост				
	Интервенции в подкрепа на инвестиционни намерения в хранително-вкусовия бранш	брой	Община Ардино	1 година	5
	Мярка 1.3.1. Развитие на алтернативно земеделие				
	Оказана безвъзмездна административна помощ при подготовка на проекти от земеделски производители	брой	Община Ардино	1 година	7
	Рекламни кампании за популяризиране на нетрадиционни производства	брой	Община Ардино	1 година	3
	Мярка 1.3.2. Развитие на устойчив туризъм				
	Разкрити нови туристически маршрути	брой	Община Ардино	1 година	4
	Места за настаняване, повишили категорията си	брой	Община Ардино	2 години	10
	Мярка 1.4.1. Подкрепа за професионална подготовка на кадри по линия на професионалното обучение и на други извънучилищни форми				
	Лица, преминали обучение за нови професии	брой	Дирекция „Бюро по труда“	6 месеца	50

Приоритет 2. „Подобряване на публичните услуги на населението и на природната среда в съответствие със съвременните екологични изисквания, свързани с климатичните изменения“					
	Мярка 2.1.1.Осигуряване на равен достъп до образователната система				
	Брой ученици, върнати в училище	брой	Община Ардино	1 година	
	Мярка 2.1.2.Осигуряване на равен достъп до качествени здравни услуги				
	Среден брой лица в пациентските листи на общопрактикуващите лекари	брой	РЗИ-Кърджали	6 месеца	900-1000
	Мярка 2.1.3. Създаване на условия за дългосрочна социална грижа и намаляване на социалното изключване на уязвими групи				
	Относителен дял на лицата ползващи резидентни социални услуги от групите лица в риск	%	Дирекция „Социално подпомагане“	1 година	65-70%
	Брой новоразкрити места в обекти за услуги от резидентен тип и услуги в общността	брой	Дирекция „Социално подпомагане“	2 година	50
	Мярка 2.1.4. Опазване на културното наследство и подкрепа на дейността на културни средища				
	Спечелени проекти ;, свързани с опазване на културното наследство	брой	Община Ардино	2 години	2
	Индикатор	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Целева стойност
	Мярка 2.2.1.. Подобряване състоянието на В и К инфраструктурата				
	Дължина на новоизградени водопроводи	км	ВиК оператор	3 години	60
	Дължина на рехабилитирани ВиК мрежи	км	ВиК оператор	3 години	100
	Дължина на новоизградена канализационна мрежа	км	ВиК оператор	3 години	20
	Население с подобрено водоснабдяване	брой	ВиК оператор	3 години	
Приоритет 3. „Създаване на условия за по-добра свързаност и подобряване на жизнената среда, водещи до намаляване на териториалните диспропорции“					
	Мярка 3.1.1. Подобряване качествата на общинската пътна мрежа				
	Дължина на рехабилитирани	км	Районна пътна	3 години	80

	общински пътища		служба		
	Мярка 2.2.2.Поддържане на енергийна инфраструктура				
	Санирани сгради публична собственост	брой	Община Ардино	2 години	15

На база постигнатите резултати от изпълняваните проекти през периода 2021–2024 г. може да се оцени напредъкът на Община Ардино спрямо заложените индикатори за продукт в Плана за интегрирано развитие (ПИРО). Реализираните дейности и внедрените инициативи ясно показват, че общината последователно и ефективно работи за постигане на поставените цели. Изпълнението на различни проекти в сферите на инфраструктурата, социалната подкрепа, образованието и енергийната ефективност демонстрира напредък по стратегическите приоритети на плана. Реализацията на ключови мерки като рехабилитация на пътната мрежа, модернизация на обществените сгради и въвеждане на иновации в социалните услуги подчертава устойчивостта и ефективността на управленските усилия. Същевременно активната работа в областта на ВиК инфраструктурата, туризма и развитието на местното предприемачество допринася за утвърждаването на традиционните икономически сектори, създаването на нови възможности за заетост и подобряване на качеството на живот на местното население. Всички тези инициативи показват, че Община Ардино се движи в посока на постигане на индикаторите, заложени в ПИРО с акцент върху устойчивото развитие, икономическото укрепване и социалното включване. Напредъкът се базира на съвместната работа между местната администрация и различни заинтересовани страни, което гарантира последователност и отчетност в изпълнението на плана. По отделните приоритети може да се види и конкретен напредък, отговарящ на заложените цели.

Община Ардино демонстрира сериозен напредък в изпълнението на заложените индикатори за продукт по Приоритет 1 „Балансиран, устойчив растеж чрез утвърждаване на традиционните икономически сектори и икономически дейности на базата на разполагаемите ресурси и потенциали на територията“, включен в Плана за интегрирано развитие (ПИРО). Реализираните проекти през периода 2021–2024 г. показват последователни усилия за стимулиране на местното предприемачество, привличане на инвестиции и развитие на традиционните и иновативни икономически дейности. Проектите за обучение и заетост, особено за уязвими групи, са допринесли за разширяване на възможностите за трудова реализация и икономическа активност. Работата по привличане на инвестиции се осъществява чрез редица стратегически инициативи, включително проведени срещи с потенциални инвеститори и провеждане на активна комуникация със заинтересовани страни. Тези усилия имат потенциал да стимулират икономическото развитие на общината и да създават стабилна основа за бъдещ растеж. Успешното реализиране на трансгранични проекти, като партньорството с община Димотика, допълнително подчертава ангажимента на общината към международно сътрудничество и разширяване на икономическите възможности. В сферата на устойчивия туризъм се залага на дейности за популяризирането на културното наследство на общината и модернизацията на съществуващите места за настаняване, което спомага за устойчивото развитие на сектора. Подкрепата за алтернативното земеделие също е важен компонент от този приоритет. Административната помощ, оказвана на земеделските производители и инициативите за популяризиране на нетрадиционни земеделски практики допринасят за икономическата диверсификация и устойчивото развитие на района. Реализираните проекти в тези

направления показват, че Община Ардино се движи уверено към постигане на заложените цели в ПИРО. Чрез съчетание на подкрепа за предприемачество, стимулиране на инвестициите, развитие на туризма и земеделието, общината се приближава към реализиране на своята визия за балансиран и устойчив икономически растеж. Въпреки че някои целеви стойности предстои да бъдат напълно достигнати, изпълнените дейности ясно демонстрират целеустремеността и ангажимента за постигане на целите от страна на общинската администрация.

Община Ардино постига значителен напредък в изпълнението на Приоритет 2, който е фокусиран върху подобряването на публичните услуги, достъпа до образование и здравеопазване, социалната подкрепа за уязвимите групи и опазването на природната среда. Реализираните проекти в периода 2021–2024 г. демонстрират устойчиво развитие в тези ключови направления и приближават общината към постигането на заложените цели в Плана за интегрирано развитие (ПИРО). В сферата на образованието са изпълнени проекти, които осигуряват равен достъп до качествено образование за всички групи от населението. Модернизацията на училища и детски градини, включително обновяване на материалната база, създава по-добри условия за обучение и интеграция. Специално внимание е отделено на връщането на ученици в образователната система, което е важна мярка за преодоляване на социалното изключване. В здравния сектор усилията са насочени към подобряване на достъпа до качествени здравни услуги. Реализирани са дейности за социална грижа, които адресират нуждите на уязвимите групи. Разширяването на услуги в общността са част от реализираните интервенции, които увеличават възможностите за социално включване. Важна част от приоритета е опазването на културното наследство, което се осъществява чрез успешно реализирани проекти. Тези дейности допринасят за утвърждаването на културната идентичност на региона и засилват неговата атрактивност както за жителите така и за посетителите. Подобряването на ВиК инфраструктурата е друг ключов аспект на този приоритет. Реализирани са проекти и в тази посока, което значително подобрява условията за живот на местното население. Усилията са насочени към осигуряване на устойчиво водоснабдяване и управление на отпадъчните води като част от дългосрочната стратегия за подобряване на жизнената среда. Община Ардино показва твърда ангажираност към постигането на заложените цели по Приоритет 2 чрез постоянно реализиране на конкретни проекти. Реализираните дейности демонстрират напредък в осигуряването на по-качествени услуги и по-добри условия за живот. Постигнатите резултати потвърждават устойчивия подход на общината.

Община Ардино отбелязва съществен напредък и в изпълнението на Приоритет 3, насочен към подобряване на свързаността и жизнената среда, с цел намаляване на териториалните диспропорции. През периода 2021–2024 г. са реализирани множество проекти, които подкрепят заложените цели за подобрение на транспортната инфраструктура, модернизация на енергийната инфраструктура и създаване на по-добри условия за живот на местното население. Рехабилитацията на общинската пътна мрежа е сред основните акценти в този приоритет. Реализирани са проекти за обновяване на важни пътни участъци, което пряко рефлектира върху достъпа и мобилността в региона. Тези действия не само намаляват териториалните диспропорции, но също така стимулират икономическата активност чрез улесняване на транспортните връзки между общината и съседните райони. В областта на енергийната ефективност общината е предприела мерки за модернизиране на публичния сграден фонд. Реализирани са проекти за саниране на обществени сгради, което води до значително намаляване на енергийните разходи и подобряване на комфорта на ползвателите. Тези интервенции подкрепят устойчивото развитие на общината и допринасят за намаляване на въглеродния отпечатък. Усилията на общината са насочени и към подобряване на

градската среда чрез проекти за благоустрояване на обществени пространства. Реализирани са инициативи за обновяване на паркове, детски площадки и зони за отдих, които значително подобряват качеството на живот на жителите. Създаването на зони за активен спорт и социални взаимодействия укрепва чувството за общност и привлекателността на региона като място за живот и работа. Реализираните проекти демонстрират последователен подход към преодоляване на териториалните диспропорции и осигуряване на по-добри условия за живот.

Таблицата с индикаторите за резултат в Плана за интегрирано развитие на Община Ардино (2021–2027 г.) представя основните показатели, чрез които се измерва напредъкът в изпълнението на стратегическите и специфичните цели на общината. Тези индикатори са създадени с цел да осигурят яснота относно въздействието на прилаганите мерки и реализираните проекти върху социално-икономическото развитие на територията. Включените показатели отразяват постигнатите резултати в ключови направления. Таблицата съдържа информация за базовите и целевите стойности на индикаторите, както и периодите на отчитане и източниците на данни, което осигурява прозрачност и възможност за обективно оценяване на напредъка. Индикаторите за резултат, представени в този раздел, служат за анализ на въздействието от прилагането на ПИРО, като подчертават как реализираните интервенции допринасят за повишаване на икономическата активност, подобряване на жизнената среда и социалната интеграция. Те са инструмент за оценка на степента, в която общината постига своите стратегически цели и адресира нуждите на местното население, като същевременно следи за ефективността и ефикасността на използваните ресурси. Тази таблица е основен елемент в рамката за мониторинг и оценка на ПИРО и представлява ключов инструмент за вземане на информирани управленски решения.

Таблица 2 – Планиран резултат

Специфична цел	Индикатор	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Целева стойност
Специфична цел 1.1. Подкрепа на местната икономика при реализация на иновативни инвестиционни намерения, базирани на модерни технологии, водещи до повишаване на добавената стойност						
Специфична цел 1.1	Равнище на безработица	%	Дирекция „Бюро по труда“	6 месеца	17,3 (2019 г.)	12,0
	Размер на привлечени средства от външни източници (ОП, други Национални програми)	хил. лв.	ИСУН	1 година	9 090,8	13000,0
Специфична цел 1. 2. Подобряване на бизнес средата и подкрепа на предприемачеството						
Специфична цел 1.2	Гъстота на фирмите на 1000 д от населението	брой	НСИ	1 година	17,2 (2018 г.)	20,0
	Нови електронни услуги в общинската	Брой	Община Ардино	1 година		3

	администрация в помощ на предприемачеството					
Стратегическа цел 1.3. „Развитие на конкурентни сектори, базирани на местни ресурси“						
Специфична цел 1.3	Подпомогнати земеделски производители при подготовка на проекти за съфинансиране	брой	Община Ардино	1 година	2	6
	Изработени ПУП на зони за туризъм	брой	Община Ардино	1 година	0	3
	Приходи от нощувки в средства за	хил. лв.	НСИ	1 година	128,3	220,0
	Подслон				(2018 г.)	
Специфична цел 1.4. „Подготовка на професионално подготвени кадри за развитие на иновативни производства и съвременни технологии“						
Специфична цел 1.4.	Разкрити нови профилирани паралелки по професионални направления „Туризъм“ и ИКТ	брой	РУО – Кърджали и Община Ардино	2 години	0	2
Специфична цел 2.1.Подобряване на достъпа до качествени бюджетни услуги						
Специфична цел 2.1.	Намален брой отпаднали от училище ученици	брой	РУО - Кърджали	1 година		
	Оптимизиран брой лица в пациентските листи на ОПЛ	брой	РЗИ - Кърджали	1 година	936	1000
Специфична цел 2.2 . Подобряване на екологичната инфраструктура						
Специфична цел 2.2.	Брой население с подобрено водоснабдяване	брой	ВиК	2 години		
	Реализирана икономия на електроенергия в многофамилни жилищни сгради с подобрена енергоефективност	%	EVN - България	3 години	0	25-30
Специфична цел 3.1. Подобряване на транспортната и цифрова свързаност, развитие на електронните услуги и достъпност						
Специфична цел 3.1.	Население, ползващо широколентов достъп до Интернет	%	Интернет доставчици	2 години		50%

Община Ардино отбелязва положителни тенденции в изпълнението на целите заложени в таблицата с индикаторите за резултат. Стратегическите и специфичните цели в Плана за интегрирано развитие ясно определят ключовите области за въздействие и съответните измерители, които са в основата на оценката на напредъка. Реализираните дейности и проекти през последните години подкрепят общинската визия за социално-икономическо развитие, модернизация на инфраструктурата и създаване на условия за устойчив растеж. В областта на икономиката и предприемачеството, заложените индикатори като намаляване на безработицата, увеличаване на гъстотата на фирмите и привличане на външни средства подчертават стремежа на общината към икономическа стабилност и насърчаване на местния бизнес. Проектите, реализирани за подкрепа на местното предприемачество, развитие на иновации и повишаване на добавената стойност на икономическите дейности са важен двигател на напредъка в тези направления. Усилията на общината са насочени и към подобряване на бизнес средата чрез внедряване на електронни услуги и административна подкрепа. В областта на социалните услуги и достъпа до образование са положени усилия за намаляване на отпадането от училище и оптимизация на здравните услуги чрез подобряване на съотношението между броя пациенти и практикуващи лекари. Тези действия създават по-добри условия за социално включване и подобряване на качеството на живот в региона. Успешното привличане на външно финансиране и ресурс за образователни и социални проекти допълнително укрепва позицията на общината като социално ангажирана институция. В сферата на екологичната и техническата инфраструктура усилията са насочени към подобряване на водоснабдяването и постигане на енергийна ефективност в жилищния сектор. Реализираните мерки допринасят за подобряване на жизнената среда и осигуряват устойчиви решения за бъдещото развитие на общината. В транспортната свързаност и цифровизацията, общината отчита напредък чрез подобряване на достъпа до интернет и улесняване на свързаността на населените места. Въпреки че, не всички индикатори могат да бъдат подкрепени с конкретни данни, наличните резултати показват, че усилията на Община Ардино са в съответствие със заложените цели. Постигнатото до момента създава основа за устойчив напредък и укрепва доверието в капацитета на местната администрация да управлява ефективно ресурсите и да адресира нуждите на населението. Общината уверено работи за реализиране на своите амбиции в рамките на Плана за интегрирано развитие.

ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Преглед на реализираните проекти и мерки

Реализираните проекти и мерки в рамките на Плана за интегрирано развитие на община Ардино за периода 2021-2027 г. представляват важен показател за ефективността на стратегическото планиране и изпълнение на заложените цели и приоритети. Този раздел от междинната оценка се съсредоточава върху напредъка, постигнат в резултат на приложените политики и инициативи. В рамките на отчетния период са предприети действия за постигане на балансирано териториално развитие, подобряване на качеството на публичните услуги и укрепване на местния икономически потенциал. Тези усилия отразяват ангажимента на местните власти да съчетават стратегическото планиране с ефективното използване на наличните ресурси и възможности. Чрез разглеждането на реализираните проекти и мерки се търси отговор на въпроса доколко

приложените подходи и инструменти са допринесли за устойчивото развитие на общината, както и какви са необходимите действия за оптимизиране на процесите и постигнатите резултати в оставащия период от плана.

Таблица 3 – Реализирани проекти по приоритетни области към датата на изработване на междинна оценка на ПИРО на Община Ардино

Приоритет	Мярка	Дейност/проектна идея	Реализирани проекти
Приоритет 1. Балансиран, устойчив растеж чрез утвърждаване на традиционните икономически сектори и икономически дейности на базата на разполагаемите ресурси и потенциали на територията			
	Специфична цел 1.1. Подкрепа на местната икономика при реализация на иновативни инвестиционни намерения, базирани на модерни технологии, водещи до повишаване на добавената стойност		
		Мярка 1.1.1. Стимулиране на местното предприемачество	
Приоритет 1	**Мярка 1.1.1.**	1.1.1.1 Изграждане на малки кланици за месо и производство на колбаси и други месни продукти в град Ардино, с. Млечино и с. Боровица	
Приоритет 1	**Мярка 1.1.1.**	1.1.1.2.Изграждане на предприятие за преработка на картофи – картофено пюре, чипс, бланширане и други производни продукти	
Приоритет 1	**Мярка 1.1.1.**	.1.1.1.3.Разширяване на дейността на дърводобивните фирми в производството на екологични пелети и чипс за отопление в гр. Ардино, с. Бял извор, с. Брезен, с. Чубрика	
Приоритет 1	**Мярка 1.1.1.**	1.1.1.4.Специализация на дърводобивните фирми в производство на мебели в гр. Ардино и с. Бял извор чрез високотехнологични производства	

Приоритет 1	**Мярка 1.1.1.**	1.1.1.5.Изграждане на Каскада „Горна Арда“ с 3 хидровъзела – Ардино, Мадан, Китница и ВЕЦ – Ардино, Стояново, Сърница	
Приоритет 1	**Мярка 1.1.1.**	1.1.1.6.Изпълнение на ландшафтно устройствените планове на хидровъзел „Ардино“ и хидровъзел „Мадан“.	
Приоритет 1	**Мярка 1.1.1.**	1.1.1.7.Разкриване на мултифункционално предприятие за преработка на гъби, диворастящи плодове и билки	
Приоритет 1	**Мярка 1.1.1.**	1.1.1.8.Изграждане на фотоволтаични системи за добив на електроенергия и когенерация в град Ардино и в по-големите населени места – Бял извор, Падина, Жълтуша, Млечино, Горно Прахово, Боровица	
Приоритет 1	**Мярка 1.1.1.**	1.1.1.9.Изграждане на цехове за бутилиране на екологично чиста изворна вода в град Ардино, с. Гърбище, с. Ахрянско и др.	
Приоритет 1	**Мярка 1.1.1.**	1.1.1.10.Отглеждане на говеда - млечно направление и създаване на трайно насаждение от сливи – с. Дядовци	
Приоритет 1	**Мярка 1.1.1.**	1.1.1.11.Инвестиция в иновативни производства в закритите предприятия в град Ардино: Шивашки цех в кв. „Любовна чешма“; Машиностроителен завод за нестандартно оборудване (МЗ „Аврора“); Предприятие за производство на родопски одеяла и китеници („Жакардтекс")	
		Мярка 1.1.2. Създаване на условия за привличане на инвестиции	

Приоритет 1	**Мярка 1.1.2**	1.1.2..1.Изработване на инвестиционен профил на община Ардино	Проект **„Изпълнение на подготвителни дейности за регистрация на МИГ и изготвяне на Стратегия за Водено от общностите местно развитие на територията на Общините Ардино и Неделино“** за програмен период 2021-2027 внесен по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. с вх. № BG06RDNP001-19.610-0016 от 27.07.2022 г. на стойност 48 887,00 лв.
Приоритет 1	**Мярка 1.1.2**	1.1.2.2.Изготвяне на маркетингова стратегия на община Ардино	
Приоритет 1	**Мярка 1.1.2**	1.1.2..3.Участие на община Ардино в инвестиционни форуми, областни, регионални, национални, международни бизнес- форуми и изложения	
Приоритет 1	**Мярка 1.1.2**	1.1.2.4. Организиране на системна рекламна дейност чрез месечното общинско издание „Ардински глас“, интернет страницата на община Ардино и изработване и разпространение на рекламни материали	
	Специфична цел 1.2. Подобряване на бизнес средата и подкрепа на предприемачеството		
		Мярка 1.2.1.Осигуряване на стимули за подкрепа на предприятия и реализация на инвестиционни намерения в преработващата и хранително-вкусовата промишлености	

Приоритет 1	**Мярка 1.2.1**	1.2.1.1.Актуализиране на Наредбата на община Ардино приета с Решение на Общински съвет за насърчаване на инвестициите в съответствие с измененията на законовата и подзаконова уредба	
Приоритет 1	**Мярка 1.2.1**	1.2.1.2.Обсъждане и приемане на програма за облекчен административен режим при реализация на инвестиционни намерения в промишлени производства	
Приоритет 1	**Мярка 1.2.1**	1.2.1.3. Създаване на условия за реклама и реализация на местни стоки и производства чрез реконструкция на общинския пазар в специализирани щандове в град Ардино	
Приоритет 1	**Мярка 1.2.1**	1.2.1.4. Подпомагане на малкия и среден бизнес при изготвянето и реализирането на инвестиционни проекти по Оперативните програми на Европейския съюз и Програмата за развитие на селските райони.	
Приоритет 1	**Мярка 1.2.1**	1.2.1.5.Успешен старт за Ардсофт - гр. Ардино	
	Специфична цел 1.3. „Развитие на конкурентни сектори, базирани на местни ресурси“		
		Мярка 1.3.1. Развитие на алтернативно земеделие	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.1**	1.3.1.1. Подпомагане на земеделски производители за развитие на биологично земеделие и животновъдство чрез предоставяне, в съответствие със законовата уредба, на земи, пасища, ливади в по-дълъг период от време	

Приоритет 1	**Мярка 1.3.1**	1.3.1.2.Модернизиране и разширяване на земеделско стопанство, съобразно принципите за биологично земеделско производство, в землището на град Ардино	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.1**	1.3.1.3.Подпомагане на земеделски производители при подготовка на проекти по националните програми и програмите на Европейския съюз за развитие на биологично земеделие и животновъдство	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.1**	1.3.1.4.Обособяване на щандове за местно производство и биологични продукти в общинския пазар в гр. Ардино	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.1**	1.3.1.5.Закупуване на модулен обект за преработка на собствена суровина от краве мляко – мандра с. Еньовче	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.1**	1.3.1.6.Оказване на съдействие на местните производители на биологично земеделски и животински продукти за произход, марка и рекламна дейност	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.1**	1.3.1.7.Подпомагане на земеделските производители, занимаващи се с биологично земеделие и животновъдство чрез подобряване на местните общински пътища за достъп, водоснабдяване, електроснабдяване, комуникационно обслужване при възможност и необходимост	
		Мярка 1.3.2. Развитие на устойчив туризъм	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.1. Изработване на нова Програма за развитие на туризма, свързана с новия програмен период на Европейския съюз	

Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.2.Изработване на нова Стратегия за опазване на културното наследство по Закона за културното наследство за новия програмен период	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.3.Реализиране на инвестиционен проект по Оперативна програма „Региони в растеж“ за туристическите атракции - „Атрактивен туризъм за културното наследство на Ардино“	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2..4.Подобряване на туристическата инфраструктура на територията на община Ардино – изграждане на пътища, екопътеки, беседки, заслони, чешми и др.	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.5.Изготвяне и реализиране на Подробен Устройствен план за развитие на Курортно-туристически комплекс „Белите брези“ - Ардино	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.6. Изработване на ПУП-ове за ваканционни и вилни селища	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.7.Изграждане на ваканционно селище в местността „Кабак баир“, с. Боровица в близост до крайбрежната зона на язовир „Кърджали“	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.8. Стартиране и реализиране на процедура за вписване на Дяволския мост – културен пейзаж в списъка на световното културно наследство ЮНЕСКО	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.9.Обособяване на вилно селище в с. Ахрянско в близост до микроязовир „Ахрянско-Търнословка“	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.10. Организиране на дейности по маркировка, поставяне на информационни и насочващи табели, както и необходимите съдове за отпадъци по туристическите обекти на територията на	

		община Ардино	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.11. Изграждане на Туристически информационен център в гр. Ардино	Проект **“Изграждане, оборудване и обзавеждане на Туристически информационен център в гр. Ардино, община Ардино”** внесен по мярка 7.5 „Подкрепа за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура“ от Стратегията за Водено от общностите местно развитие на СНЦ МИГ „Ардино-Джебел” с вх. № BG06RDNP001-19.387-0001 от 06.07.2020 г. на стойност 239 554, 27 лв.
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.12.Обновяване на музея в гр. Ардино чрез обособяване на музей на тютюна	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.13. Ежегодно организиране и провеждане на Риболовен фест в местността „Дяволския мост“ на река „Арда“	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.14. Ежегодно организиране и провеждане на кросово бягане „Дяволски мост – Ардино“	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.15. Осъществяване на добро взаимодействие с малкия и среден бизнес в сферата на туризма за предоставяне на разнообразни туристически услуги с необходимото качество	

Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.16.Участие на община Ардино като туристическа дестинация в областни, регионални, национални и международни туристически изложения	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.17. Организиране на рекламна дейност на туристическата дестинация Ардино чрез общинското вмесечно издание „Ардински глас“, регионалните медии в Кърджали, интернет страницата на общината и социалните контакти във Фейсбук	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.2**	1.3.2.18. Изготвяне и разпространение на рекламни материали, сувенири, дипляни и други за популяризиране и рекламиране на туризма в община Ардино	
		Мярка 1.3.3. Поддържане и подобряване състоянието на горите	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.3.**	1.3.3.1. Участие на община Ардино в процеса на привеждане на управлението на горската територия-държавна собственост в съответствие с международно признатите принципи и критерии на Съвета за стопанисване на горите FSC и Националния FSC стандарт на България за получаване на сертификация на Южноцентрално държавно предприятие ДГС – Ардино	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.3.**	1.3.3.2. Отразяване в специализирания доклад, отнасящ се за гори с висока консервационна дейност при сертификацията на ДГС- Ардино по FSC стандарт на Съвета за стопанисване на горите, както FSC стандарт на България на 12 броя недвижими културни ценности по списъка на Националния институт на недвижимото културно наследство, туристическите обекти с общинско значение,	

		обществени сгради и туристическа инфраструктура	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.3.**	1.3.3.3. Извеждане на държавен горски фонд на неоснователно вписани общински пътища, водопроводи, водоизточници, санитарно-охранителни зони, гробища, обществени сгради и други сгради и съоръжения общинска собственост.	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.3.**	1.3.3.4. Опазване и подобряване на състоянието на горите. Поддържане на екосистемните, социалните и икономически функции на общинските гори. Реализиране на мерките в действащия Горскостопански план за общинските гори.	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.3.**	1.3.3.5. Опазване на горите от горски пожари. Изграждане на противопожарнаинфраструктура – наблюдателни кули, противопожарни пунктове, оборудване и обзавеждане.	
Приоритет 1	**Мярка 1.3.3.**	1.3.3.6. Подпомагане за инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти”	
	Специфична цел 1.4. „Подготовка на професионално подготвени кадри за развитие на иновативни производства и съвременни технологии“ включва една цел:		
		Мярка 1.4.1. Подкрепа за професионална подготовка на кадри по линия на професионалното обучение и на други извънучилищни форми	

Приоритет 1	**Мярка 1.4.1**	1.4.1.1..Подкрепа за професионална подготовка на кадри по линия на професионалното обучение и на други извънучилищни форми	Проект **"Подкрепа за обучение и заетост на лица от уязвими групи в община Ардино"** внесен по мярка 001-1 ОПРЧР „Достъп до заетост и обучения", процедура № BG05M9OP001-1.029 „Обучение и заетост на територията на СНЦ МИГ Ардино-Джебел" от Стратегията за Водено от общностите местно развитие на СНЦ МИГ „Ардино-Джебел" с вх. № BG05M9OP001-1.029-0001 от 25.06.2019 г. на стойност 118 355, 60 лв.
Приоритет 1	**Мярка 1.4.1**	1.4.1.2.Обсъждане с представителите на малкия и среден бизнес на профила на общинските училища и изготвяне на мотивирано искане за разкриване на профилирани паралелки.	
Приоритет 1	**Мярка 1.4.1**	1.4.1.3. Разкриване на профилирани паралелки с професионална насоченост – информационни и комуникационни технологии и туризъм в СУ „Васил Левски", град Ардино.	
Приоритет 1	**Мярка 1.4.1**	1.4.1.4.Оказване на съдействие на малкия и среден бизнес за организиране на дуално обучение извън територията на общината с цел осигуряване на изпълнителски кадри.	- Проект **„Обучение и заетост"** BG05M90PO01-1.010-0001, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси". Чрез Дирекция „Бюро по труда" са назначени 73 лица с увреждания. - Проект „Обучение и заетост за младите хора" BG05M90PO01-1.005-0001, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси". Чрез Дирекция „Бюро по труда" са назначени 5 лица с увреждания.

Приоритет 2. „Подобряване на публичните услуги на населението и на природната среда в съответствие със съвременните екологични изисквания, свързани с климатичните изменения“			
	Специфична цел 2.1.Подобряване на достъпа до качествени бюджетни услуги		
		Мярка 2.1.1.Осигуряване на равен достъп до образователната система	
		- Проект „Образователна интеграция на децата и ученици в гр. Ардино чрез образователна десегрегация през учебната 2022/2023 година“, внесен в Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ) по Национална програма „Подпомагане на общините за образователна десегрегация“ в партньорство със СУ „Васил Левски“, ДГ „Слънце“ и ДГ „Брезичка“ с вх. № НПОД-КП33.4-001/06.07.2022 г. на стойност 35 046,26 лв., от които 10% съфинансиране от кандидата. - Проект „Образователна интеграция на децата и ученици в гр. Ардино чрез образователна десегрегация през учебната 2023/2024 година“, внесен в Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ) по Национална програма „Подпомагане на общините за образователна десегрегация“ в партньорство със СУ „Васил Левски“, ДГ „Слънце“ и ДГ „Брезичка“ на стойност 39 419,40 лв., от които 10% съфинансиране от кандидата. – В ПРОЦЕС НА РЕАЛИЗАЦИЯ	
Приоритет 2	**Мярка 2.1.1.**	2.1.1.1. Оптимално функциониране на мрежата на общинските детски градини и училища чрез преобразуване на общинските образователни институции в съответствие с броя на децата и учениците и изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование за защитените и средищни училища и детски градини.	

Приоритет 2	**Мярка 2.1.1.**	Организиране на дистанционно обучение на децата, които подлежат на задължителна предучилищна подготовка в детските градини и учениците, подлежащи на задължително училищно обучение в училищата.	
Приоритет 2	**Мярка 2.1.1.**	Организиране на транспорта на децата и учениците до общинските училища и детски градини	
Приоритет 2	**Мярка 2.1.1.**	2.1.1.4. Организиране на храненето на децата и учениците в общинските детски градини и училища	
Приоритет 2	**Мярка 2.1.1.**	2.1.1.5. Привеждане на материалната база на общинските училища и детски градини в съответствие със съвременните изисквания чрез национални програми и програмите на Европейския съюз.	- Проект ДГ „Брезичка” внесен пред МТСП по Проект “Красива България”, Мярка 02- “Подобряване на социалната инфраструктура” на стойност 72 931,00 лв. /50% съфинансиране от общината/. - Проект “Реконструкция, оборудване и обзавеждане на СУ „Васил Левски” - гр. Ардино, община Ардино” внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. с вх. № BG06RDNP001-7.002-0007 от 10.07.2018 г. на стойност 935 814, 47 лв.

			- Проект „Повишаване на енергийната ефективност и използване на възобновяема енергия в ДГ „Брезичка”, гр. Ардино” внесен в Посолството на САЩ в Република България на стойност 153 125,00 лв. с ДДС. - Проект „Текущо поддържане на материалната база за предоставяне на социалната услуга „Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост“”, внесен във Фонд „Социална закрила” към МТСП с вх. № ПК1-4/22.03.2023 г. на стойност 50 001,05 лв. /10% съфинансиране от общината/.

Приоритет 2	**Мярка 2.1.1.**	2.1.1.6. Организиране на отдиха и утвърждаване на здравословен начин на живот чрез поддържане и ремонт на спортна база в общинските училища и детски градини, както и стопанисваната спортна база от спортните клубове	- Проект "Реконструкция, оборудване и обзавеждане на спортна инфраструктура на територията на община Ардино" внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура" от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. с вх. № BG06RDNP001-7.007-0067 от 13.07.2018 г. на стойност 96 308, 92 лв. - Проект „Обособяване на зона за активен отдих със стрийт фитнес комплекс – гр. Ардино" по Национална кампания „За чиста околна среда-2022 г.", внесен в ПУДООС към МОСВ с вх. № ЧОС2022-242/10.02.2022 г. на стойност 14 999,10 лв. - Проект „Обособяване на зона за активен спорт в парк „Ниюфер", гр. Ардино" внесен по Национална кампания „За чиста околна среда-2024 г." на ПУДООС към МОСВ с вх. № ЧОС2024-480/20.02.2024 г. на стойност 14 987,70 лв. - Проект „Обособяване на кът за отдих в с. Ленище, община Ардино" по Национална кампания „За чиста околна среда-2024 г." на ПУДООС към

			МОСВ с вх. № ЧОС2024-1385/28.02.2024 г. на стойност 12 705,56 лв. – В ПРОЦЕС НА РЕАЛИЗАЦИЯ
Приоритет 2	**Мярка 2.1.1.**	2.1.1.7. "Реконструкция, оборудване и обзавеждане на спортна инфраструктура на територията на община Ардино"	- Проект “Реконструкция, оборудване и обзавеждане на спортна инфраструктура на територията на община Ардино” внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. с вх. № BG06RDNP001-7.007-0067 от 13.07.2018

			г. на стойност 96 308, 92 лв. - Проект “Реконструкция, оборудване и обзавеждане на градски стадион в гр. Ардино, община Ардино” внесен по мярка 7.2 „Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия“ от Стратегията за Водено от общностите местно развитие на СНЦ МИГ „Ардино-Джебел” с вх. № BG06RDNP001-19.028-0001 от 14.09.2018 г. на стойност 281 121, 96 лв.
Приоритет 2	**Мярка 2.1.1.**	2.1.1.8. "Реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на СУ "Васил Левски" - град Ардино	Проект “Реконструкция, оборудване и обзавеждане на СУ „Васил Левски” - гр. Ардино, община Ардино” внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. с вх. № BG06RDNP001-7.002-0007 от 10.07.2018 г. на стойност 935 814, 47 лв.

Приоритет 2	**Мярка 2.1.1.**	2.1.1.9. Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование чрез реализиране на местни политики в сферата на науката, културата, изкуството, спорта и туризма. Работа с деца със специални образователни потребности.	
		Мярка 2.1.2.Осигуряване на равен достъп до качествени здравни услуги	
Приоритет 2	**Мярка 2.1.2.**	2.1.2.1. Оптимално функциониране на МБАЛ „Ардино“ ЕООД като лечебно заведение, разположено в труднодостъпен и отдалечен планински район (§1, т. 5 и т. 6 от Закона за лечебните заведения). Осигуряване на лечебното заведение с лекари-специалисти чрез подписване на договори със стипендианти и други финансови и ресурсни стимули за подобряване качеството на болничната медицинска помощ.	

Приоритет 2	**Мярка 2.1.2.**	2.1.2.2. Реализиране на инвестиционни проекти за поддържане и ремонт на материалната база на МБАЛ „Ардино“ ЕООД. Осигуряване на специалисти и съвременна медицинска апаратура за диагностика и лечение.	Проект „Укрепване на капацитета на болничната мрежа за реакция при кризи“ внесен по Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 г. , процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16RFOP001-9.001 „Мерки за справяне с пандемията” с бенефициент Министерство на здравеопазването в партньорство с община Ардино с разполагаем бюджет от 82 390,63 лв.
Приоритет 2	**Мярка 2.1.2.**	2.1.2.3. Създаване на стимули за заемане на свободните практики за доболнична медицинска помощ от общопрактикуващи лекари в селата по Областната здравна карта.	
Приоритет 2	**Мярка 2.1.2.**	2.1.2.4. Организиране на взаимодействие и сътрудничество с Центъра за спешна медицинска помощ – Кърджали за привличане на лекари-специалисти, подобряване на материалната и техническа база и обновяване на автомобилния парк на филиала на ЦСМП в град Ардино. Реализиране на проект по Оперативна програма „Региони в растеж“ на МЗ.	

Приоритет 2	**Мярка 2.1.2.**	2.1.2.5. Равен достъп до алтернативни здравни и социални услуги на лица над 65 годишна възраст и лица с увреждания по проект „Патронажна грижа“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“	- Проект „Социално включване на уязвими групи в община Ардино чрез патронажна грижа”, внесен по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, Бюджетна линия: BG05M9OP001-2.040 „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – Компонент 2” с вх. № BG05M9OP001-2.040-019/08.03.2019 г. на стойност 175 359, 20 лв. - Проект „Социално включване на уязвими групи в община Ардино чрез патронажна грижа”, внесен по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, Бюджетна линия: BG05M9OP001-2.103 „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – Компонент 4” с вх. № BG05M9OP001-2.103-0023/12.08.2020 г. на стойност 60 429, 60 лв.
		Мярка 2.1.3. Създаване на условия за дългосрочна социална грижа и намаляване на социалното изключване на уязвими групи	

		- Проект „Осигуряване на топъл обяд на лица от уязвими групи в община Ардино", внесен във Агенция за социално подпомагане по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, схема "Осигуряване на топъл обяд - 2016", на стойност 62 996,00 лв. - Проект „Патронажна грижа + в община Ардино“, внесен по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, Бюджетна линия: BG05M9OP001-6.002 „Патронажна грижа +” с вх. № BG05M9OP001-6.002-0034/04.02.2021 г. на стойност 210 721,50 лв. - Проект "Предоставяне на интегрирани социални услуги за устойчиво ранно детско развитие и активно социално включване в община Ардино" внесен по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, схема за безвъзмездна финансова помощ „Услуги за ранно детско развитие”, на стойност 1 058 115, 90 лв. - Проект „Топъл обяд в община Ардино", внесен по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027 г., Операция BG05SFPR003-1.001 „Топъл обяд“, с вх. № BG05SFR003-1.001-0080/19.10.2022 г. на стойност 3 575 769,60 лв. – В ПРОЦЕС НА РЕАЛИЗАЦИЯ - Проект за незабавна подкрепа за подпомагане на уязвими общности, засегнати от кризата с вируса COVID-19 в България за доставка на хранителни пакети и дезинфектанти на 150 души, внесен пред Фонд „Обединени срещу COVID-19” на стойност 8 700,00 лв. - Проект „Топъл обяд в условията на пандемията от COVID-19 в община Ардино", внесен по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, процедура "3.1 - Топъл обяд в условията на пандемията от COVID-19, с вх. № BG05FMOP001-5.001-0017/17.12.2020 на стойност 312 741,00 лв.	
Приоритет 2	**Мярка 2.1.3.**	2.1.3.1. Изготвяне на Стратегия за развитие на социалните услуги в общината и план за действие	

Приоритет 2	**Мярка 2.1.3.**	2.1.3.2. Разширяване на обхвата на социалните услуги по чл. 36 от Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане с Дневен център за деца с увреждания в град Ардино, Центъра за настаняване от семеен тип на стари хора, Център за временно настаняване, Обществена трапезария.	- Проект "Социални грижи в домашна среда за лица от уязвими групи в община Ардино чрез СНЦ „МИГ Ардино-Джебел" внесен по мярка 002-3 ОПРЧР „Повишаване на достъпа до услуги, които са на достъпна цена, устойчиви и висококачествени, включително здравни и социални услуги от общ интерес", процедура № BG05M9OP001-2.020 „Грижи в дома на територията на СНЦ МИГ Ардино-Джебел" от Стратегията за Водено от общностите местно развитие на СНЦ МИГ „Ардино-Джебел" с вх. № BG05M9OP001-2.020-0001 от 21.03.2019 г. на стойност 119 980, 00 лв.

Приоритет 2	**Мярка 2.1.3.**	2.1.3.3. Кандидатстване със социални проекти по Оперативните програми на Европейския съюз, регионални и национални програми за обучение и заетост на безработни лица и лица в неравностойно положение.	- Проект "Подкрепа за обучение и заетост на лица от уязвими групи в община Ардино" внесен по мярка 001-1 ОПРЧР „Достъп до заетост и обучения", процедура № BG05M9OP001-1.029 „Обучение и заетост на територията на СНЦ МИГ Ардино-Джебел" от Стратегията за Водено от общностите местно развитие на СНЦ МИГ „Ардино-Джебел" с вх. № BG05M9OP001-1.029-0001 от 25.06.2019 г. на стойност 118 355, 60 лв. - Проект „Обучение и заетост" BG05M90PO01-1.010-0001, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси". Чрез Дирекция „Бюро по труда" са назначени 73 лица с увреждания. - Проект „Обучение и заетост за младите хора" BG05M90PO01-1.005-0001, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси". Чрез Дирекция „Бюро по труда" са назначени 5 лица с увреждания.
Приоритет 2	**Мярка 2.1.3.**	2.1.3.4. Развитие на социалното предприемачество в община Ардино чрез кандидатстване с проекти по регионални, национални програми, както и по програмите на Европейския съюз	Проект „Подкрепа за социално включване на лица от уязвими групи в община Ардино чрез социално предприемачество", внесен по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси", Бюджетна линия: BG05M9OP001-2.010 „Развитие на социално предприемачество" с вх. № BG05M9OP001-2.010-

			0136/29.09.2017 г. на стойност 390 889, 80 лв.
		Мярка 2.1.4. Опазване на културното наследство и подкрепа на дейността на културни средища	
Приоритет 2	**Мярка 2.1.4**	2.1.4.1. Утвърждаване на читалищата на територията на община Ардино(19 функциониращи понастоящем) като културно-просветни организации. Приемане ежегодно на програма за развитие на читалищната дейност с културен календар с решение на Общински съвет – Ардино	
Приоритет 2	**Мярка 2.1.4**	2.1.4.2. Разширяване на структурата на Общински музей – Ардино с Музей на тютюна	

Приоритет 2	**Мярка 2.1.4**	2.1.4.3. Издирване, изучаване, опазване, социализиране и популяризиране на недвижимото културно наследство. Изготвяне на Стратегия за опазване на културното наследство с план за действие. Създаване на обществен съвет за закрила на културното наследство като съвещателен орган.	Проект „Историческите каменни мостове в Родопите – съвременни методи за представяне и опазване“, финансиран от Национален фонд „Култура“ от Сдружение „Мещера“ в партньорство с община Ардино, Исторически музей – гр. Ардино и Регионален исторически музей – гр. Кърджали.
Приоритет 2	**Мярка 2.1.4**	2.1.4.4. Изготвяне и кандидатстване с проекти по регионални, национални програми, както и програми на Европейския съюз за развитие на читалищата, музейното дело по изучаване и популяризиране на културното наследство	Проект „Историческите каменни мостове в Родопите – съвременни методи за представяне и опазване“, финансиран от Национален фонд „Култура“ от Сдружение „Мещера“ в партньорство с община Ардино, Исторически музей – гр. Ардино и Регионален исторически музей – гр. Кърджали.
Приоритет 2	**Мярка 2.1.4**	2.1.4.5. Приемане ежегодно на общински културен календарен план за културните прояви с участието на образователните, културните институции, гражданското общество и съсловните организации в сферата на културата.	
	Специфична цел 2.2 . Подобряване на екологичната инфраструктура		

		Мярка 2.2.1.. Подобряване състоянието на В и К инфраструктурата	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.1. Изграждане на пречиствателна станция за отпадни води в гр. Ардино (вкл. и довеждащ колектор)- 6 хил.екв. Ж	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.2. Изграждане на пречиствателна станция за отпадни води в с. Бял извор (вкл. и довеждащ колектор) – 1000 екв. ж.	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.3. Изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води в местността „Оваджик“ за група населени места- Падина, Жълтуша, Еньовче, Главник. (вкл. и довеждащи колектори.)- 2300 екв.ж.	

Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.4. Изграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителната мрежа в гр. Ардино	Проект “Изграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в територията на Община Ардино” внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020г. с вх. № 09/07/2/0/00789 от 03.10.2016 г. на стойност 4 611 882,79 лв.

Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.5. Водоснабдяване на с. Падина	Проект “Изграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в територията на Община Ардино” внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020г. с вх. № 09/07/2/0/00789 от 03.10.2016 г. на стойност 4 611 882,79 лв.
Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.6. Водоснабдяване на с. Жълтуша	Проект “Изграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в територията на Община Ардино” внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020г. с вх. № 09/07/2/0/00789 от 03.10.2016 г. на стойност 4 611 882,79 лв.

Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.7. Водоснабдяване на група населени места – Горно Прахово, Башево, Долно Прахово, Чернигово, Търна, Дедино, Боровица, Сухово	Проект "Изграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в територията на Община Ардино" внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура" от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020г. с вх. № 09/07/2/0/00789 от 03.10.2016 г. на стойност 4 611 882,79 лв.
Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.8. Изграждате на водоем в землището на село Горно Прахово	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.9. Подобряване качеството на питейната вода в град Ардино, чрез допълнително водоснабдяване и други технологични процеси.	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.10. Изграждане на канализация с ПСОВ в с. Млечино, с. Горно Прахово, с. Боровица	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.11. Реализиране на проект по прединвестиционни проучвания направени от МРРБ през 2019 г. за ВиК на населените места.	

Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.12. Реализиране на инвестиционен проект Регионално управление на отпадъците-гр. Кърджали с Претоварна станция в землището на с. Светулка, общ. Ардино	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.13. Оптимизиране на разходите за почистване, събиране, транспортниране и депониране на ТБО чрез закупуване на съвременни автомобили.	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.14. Организиране на разделно събиране на отпадъците с цел намаляването им чрез осигуряване на съдове за разделно събиране	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.15. Реализиране на инвестиционен проект съвместно с други общини (Кръгова икономика) за повторно оползотворяване на отпадъците по Оперативните програми на ЕС	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.16. Актуализиране и приемане на Програма за опазване на околната среда	Проект „Повишаване на екологичната култура, опазване на околната среда и създаване на условия за игра на подрастващите в с.Падина, община Ардино” по Национална кампания ”За чиста околна среда-2018 г.”, внесен в ПУДООС към МОСВ с вх. № ЧОС-6637/31.01.2019 г. на стойност 9 984,21 лв.
Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.17. Актуализиране и приемане на Програмата за управление на отпадъците	

Приоритет 2	**Мярка 2.2.1**	2.2.1.18. Участие на община Ардино в дейностите на Сдружение „Черноморски изследователски енергиен център“ за намаляване на въздействието върху климата и намаляване замърсяването на въздуха чрез програма Хоризонт 2020	
		Мярка 2.2.2.Поддържане на енергийна инфраструктура	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.2**	2.2.2.1. Саниране на многофамилни жилищни сгради – 28 броя в гр. Ардино и в селата Бял извор, Боровица, Млечино и Ленище.	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.2**	2.2.2.2. Саниране на сгради публична общинска собственост и публична държавна собственост	- Проект “Административна сграда” /бивше БКС/ внесен пред МТСП по Проект “Красива България”, Мярка 01- “Подобряване на обществената среда в населените места” с вх. № СЗ-8/17.01.2019 г. на стойност 216 765,00 лв. /50% съфинансиране от общината/. - Проект ДГ „Брезичка” внесен пред МТСП по Проект “Красива България”, Мярка 02- “Подобряване на социалната инфраструктура” на стойност 72 931,00 лв. /50% съфинансиране от общината/. - Проект “Обновяване на сградите на общинска администрация Ардино с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност” внесен по подмярка 7.2.

			„Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г с вх. № BG06RDNP001-7.020-0022 от 17.02.2023 г. на стойност 977 900,00 лв. - Проект „Устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване – кметство в с. Боровица, община Ардино“, внесен по процедура BG-RRP-4.020 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване, култура и спорт“ от Национален план за възстановяване и устойчивост с вх. № BG-RRP-4.020-0006/13.04.2023 г. на стойност 276 589,82 лв., от които 56 620,20 лв. съфинансиране от кандидата - Проект „Устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване – кметство в с. Боровица, община Ардино“, внесен по процедура BG-RRP-4.020 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване, култура и спорт“ от Национален план за възстановяване и

			устойчивост с вх. № BG-RRP-4.020-0006/13.04.2023 г. на стойност 276 589,82 лв., от които 56 620,20 лв. съфинансиране от кандидата. - Проект „Устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за обществено обслужване в областта на спорта – Спортна зала „Юнак“, гр. Ардино, община Ардино“, внесен по процедура BG-RRP-4.020 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване, култура и спорт“ от Национален план за възстановяване и устойчивост с вх. № BG-RRP-4.020-0004/10.04.2023 г. на стойност 166 883,71 лв., от които 23 645,04 лв. съфинансиране от кандидата. - Проект „Устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за обществено обслужване в областта на културата – НЧ „Родопска искра 1921“, гр. Ардино, община Ардино“, внесен по процедура BG-RRP-4.020 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване, култура и спорт“ от Национален план за възстановяване и устойчивост с вх. № BG-RRP-4.020-0002/04.04.2023 г. на

			стойност 480 199,51 лв., от които 69 653,13 лв. съфинансиране от кандидата. - Проект „Общинска администрация – Ардино“ внесен пред МТСП по Проект “Красива България”, Мярка 01- “Подобряване на обществената среда в населените места” на стойност 300 837,00 лв. /51% съфинансиране от общината/. – В ПРОЦЕС НА РЕАЛИЗАЦИЯ - Проект „Реконструкция и модернизация на зрителна зала в НЧ „Родопска искра“ в гр. Ардино, община Ардино“, финансиран от Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2024 година на стойност 1 851 284 лв.- В ПРОЦЕС НА РЕАЛИЗАЦИЯ
Приоритет 2	**Мярка 2.2.2**	2.2.2.3. Инсталиране на системи от слънчеви колектори на сгради общинска собственост	Проект „Повишаване на енергийната ефективност и използване на възобновяема енергия в ДГ „Брезичка”, гр. Ардино” внесен в Посолството на САЩ в Република България на стойност 153 125,00 лв. с ДДС.
Приоритет 2	**Мярка 2.2.2**	2.2.2.4. Подмяна на системите за външно изкуствено осветление с енергоспестяващи в гр. Ардино	

Приоритет 2	**Мярка 2.2.2**	2.2.2.5. Подмяна на системите за външно изкуствено осветление с енергоспестяващи в селата - Бял извор, Жълтуша, Падина, Млечино, Горно Прахово, Боровица, Чубрика	
		Мярка 2.2.3. Превенция и защита от рискове и бедствия	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.3**	2.2.3.1. Обсъждане и приемане на Общински план за защита при бедствия	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.3**	2.2.3.2.. Ежегодно приемане на план за работа при влошени метеорологични условия, зимно поддържане и снегопочистване на общинската пътна мрежа	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.3**	2.2.3.3. Ежегодно почистване на речните корита на територията на община Ардино- р. Ардинска, р. Бял изворска, р. Оваджик и др. и наблюдаване на съоръжения, мостове, водостоци и други за предотвратяване на наводнения	

Приоритет 2	**Мярка 2.2.3**	2.2.3.4. Наблюдаване и кандидатстване пред Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към МС за свлачища в общината – гр. Ардино, с. Бял извор, с. Жълтуша, с. Ахрянско, с. Китница, с. Русалско, с. Горно Прахово, с. Падина, с. Боровица, с. Гърбище и др.	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.3**	2.2.3.5. Системно наблюдаване на микроязовирите (70 бр.) на територията на община Ардино, собственост на „Земинвест“ ЕООД към Министерство на земеделието, храните и горите.	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.3**	2.2.3.6. Предприемане на мерки за ремонт на отводнителни съоръжения в случай на необходимост	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.3**	2.2.3.7. Неотложни ремонти на микроязовирите в кв. Горичево, гр. Ардино, с. Дядовци, с. Богатино	
Приоритет 2	**Мярка 2.2.3**	2.2.3.8 Въвеждане в експлоатация на микроязовир Диамандово-Жълтуша	
Приоритет 3. „Създаване на условия за по-добра свързаност и подобряване на жизнената среда, водещи до намаляване на териториалните диспропорции“			
	Специфична цел 3.1. Подобряване на транспортната и цифрова свързаност, развитие на електронните услуги и достъпност		

		Мярка 3.1.1. Подобряване качествата на общинската пътна мрежа	
Приоритет 3	**Мярка 3.1.1**	3.1.1.1. Реконструкция и рехабилитация на републикански път III-867 „Кърджали – Ардино – Смолян“	
Приоритет 3	**Мярка 3.1.1**	3.1.1.2. Реконструкция и рехабилитация на републикански път III-8653 „Кобиляне – Сполука“	
Приоритет 3	**Мярка 3.1.1**	3.1.1.3. Реконструкция и рехабилитация на републикански път III-5082 „Джебел – Църквица – Синчец - Ардино“	
Приоритет 3	**Мярка 3.1.1**	3.1.1.4. Реконструкция и рехабилитация на републикански път III- 863 „Соколовци – Момчиловци – Славейно – Петково – Малка Арда – Баните – Стояново“	
Приоритет 3	**Мярка 3.1.1**	3.1.1.5. Реконструкция и рехабилитация на общинска пътна мрежа – 200 км.	
Приоритет 3	**Мярка 3.1.1**	3.1.1.6. Изграждане на горски път „Любино – Латика – Гълъбово“ свързващ общините Ардино, обл. Кърджали и Баните, обл. Смолян	
Приоритет 3	**Мярка 3.1.1**	3.1.1.7. Реконструкция и рехабилитация на горски път „Теменуга – Рожденско – Контил“ свързващ общините Ардино и Джебел	
Приоритет 3	**Мярка 3.1.1**	3.1.1.8. Реконструкция и рехабилитация на горски път „Гърбище – вр. Алада – Бурево – Неделино“, свързващ общините Ардино, обл. Кърджали и	

		Неделино, обл. Смолян.	
Приоритет 3	**Мярка 3.1.1**	3.1.1.9. Изграждане на общински и горски път „Ардино – Дядовци – Латинка – Безводно – Комунига“	
Приоритет 3	**Мярка 3.1.1**	3.1.1.10. Изготвяне на мотивирани предложения за вписване на пътища в списъка на общинските пътища, съгласно Решение № 236/13.04.2007 г. и Решение №155/14.03.2009 г. на МС	
		Мярка 3.1.2. Развитие на електронни услуги	
Приоритет 3	**Мярка 3.1.2**	3.1.2.1. Разширяване на административните услуги в Общинска администрация-Ардино чрез въвеждане на електронно обслужване на населението	
Приоритет 3	**Мярка 3.1.2**	3.1.2.2. Изграждане на мрежа за широколентов достъп до Интернет, базирани в действащите читалища, кметства и във всички населени места в общината.	Проект по схемата WiFi4EU за подпомагане инсталирането на съвременно Wi-Fi оборудване на оживени обществени места за безплатен достъп до безжичен интернет на стойност 15 000 евро.
	Специфична цел 3.2. „Подкрепа за балансирано пространствено развитие“		

		Мярка 3.2.1. Създаване на условия за развитие на зоните за целево въздействие	
Приоритет 3	**Мярка 3.2.1**	3.2.1.1. Отстояване на позиция пред МРРБ за вписването на община Ардино в 4-то йерархическо ниво по Стратегията за пространствено развитие, приета с решение на Министерски съвет.	
Приоритет 3	**Мярка 3.2.1**	3.2.1.2 Изграждане на индустриална зона в землището на с. Дядовци	
Приоритет 3	**Мярка 3.2.1**	3.2.1.3 Утвърждаване като зона за развитие на промишлеността в микрорайоните „Бял извор-Падина – Жълтуша“, „Млечино – Горно Прахово – Долно Прахово“, „Боровица – Брезен – Сухово“	
Приоритет 3	**Мярка 3.2.1**	3.2.1.4 Утвърждаване на зони за отдих и рекреация на КТК „Белите брези“, общ. Ардино; бреговата зона на яз. Кърджали; по поречието на р. Арда от с. Китница до с. Стояново; вр. Алада; бреговата зона на микроязовир Ахрянско-Търносливка	
		Мярка 3.2.2 „Подкрепа на опорни селищни центрове“	

Приоритет 3	**Мярка 3.2.2**	3.2.2.1 Подобряване на селищната среда (40 кметства и 52 населени места) чрез и рехабилитация на улици, паркови зони, площади, съгласно приетият Общ устройствен план на община Ардино и изготвяне на ПУП-ове за целта	- Проект „Възстановяване и благоустрояване на стара детска площадка на ул. „Филю Запрянов” в гр. Ардино, община Ардино” по Национална кампания ”За чиста околна среда-2021 г.”, внесен в ПУДООС към МОСВ с вх. № ЧОС2021-46/04.12.2020 г. на стойност 10 000,00 лв. - Проект “Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари, и съоръженията и принадлеждостите към тях, в гр. Ардино, община Ардино” /ул. Орлови скали, ул. Иван Вазов, ул. Републиканска, ул. Родопи, ул. Шипка, ул. София, кв. Горичево/ внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. с вх. № BG06RDNP001-7.001-0084 от 07.07.2018 г. на стойност 1 172 571,65 лв. - Проект “Обновяване на парк за широко обществено ползване в гр. Ардино, община Ардино” внесен по мярка 7.2 „Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички

			видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия“ от Стратегията за Водено от общностите местно развитие на СНЦ МИГ „Ардино-Джебел” с вх. № BG06RDNP001-19.028-0002 от 14.09.2018 г. на стойност 198 840, 70 лв. - Проект „Реконструкция и рехабилитация на общински път "KRZ3033/KRZ2003, Седларци- Жълтуша/- Граница общ. (Ардино-Мадан)- Галище- Буково /SML2133/" от км 0+000 до км 3+244, I-ви етап: от км 0+000 (при кръстовището с общински път KRZ 2003 „Седларци- Жълтуша“) до км 1+752 (п.т. К36)“, финансиран от Министерство на регионалното развитие и благоустройството на стойност 892 235,00 лв - Проект “Обновяване на площад за широко обществено ползване в гр. Ардино, община Ардино” внесен по мярка 7.2 „Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия“ от Стратегията за Водено от общностите местно развитие на СНЦ МИГ

			„Ардино-Джебел” с вх. № BG06RDNP001-19.626-0002 от 28.04.2022 г. на стойност 389 978,92 лв. - Проект “Реконструкция и рехабилитация на част от общински път KRZ1037 в землището на гр. Ардино и общински път KRZ2007, преминаващ през землището на с. Ленище” внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г с вх. № BG06RDNP001-7.019-0011 от 20.12.2022 г. на стойност 2 933 700, 00 лв. - Проект „Реконструкция и рехабилитация на общински път "KRZ3033/KRZ2003, Седларци- Жълтуша/- Граница общ. (Ардино-Мадан)- Галище- Буково /SML2133/" от км 0+000 до км 3+244, II-ви етап, финансиран от Министерство на регионалното развитие и благоустройството на стойност 885 943,00 лв. – В ПРОЦЕС НА РЕАЛИЗАЦИЯ Проект „Детски кът – с. Ахрянско” по Национална кампания „За чиста околна среда-2024 г.” на ПУДООС към МОСВ с вх. № ЧОС2024-

			944/23.02.2024 г. на стойност 14 992,02 лв. - Проект „Детски кът – с. Сухово” по Национална кампания „За чиста околна среда-2024 г.” на ПУДООС към МОСВ с вх. № ЧОС2024-1226/27.02.2024 г. на стойност 14 999,23 лв. В ПРОЦЕС НА РЕАЛИЗАЦИЯ - Проект „Обновяване и модернизиране на градската среда чрез благоустрояване на пешеходна крайречна зона и речното корито на р. Ардинска – гр. Ардино“, финансиран от Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2024 година на стойност 1 442 264 лв.- В ПРОЦЕС НА РЕАЛИЗАЦИЯ - Проект „Реконструкция и рехабилитация на общински път „KRZ2003/ III-865, п.к. Стояново - Светулка/ - Седларци - Жълтуша - /KRZ1002/“ от км 0+000 до км 5+537“, финансиран от Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2024 година на стойност 6 405 746 лв. – В ПРОЦЕС НА РЕАЛИЗАЦИЯ

Приоритет 3	**Мярка 3.2.2**	2.2.2.5. "Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари, и съоръжения и принадлежностите към тях, в гр. Ардино	8.Проект“Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари, и съоръженията и принадлеждостите към тях, в гр. Ардино, община Ардино” /ул. Орлови скали, ул. Иван Вазов, ул. Републиканска, ул. Родопи, ул. Шипка, ул. София, кв. Горичево/ внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. с вх. № BG06RDNP001-7.001-0084 от 07.07.2018 г. на стойност 1 172 571,65 лв. оителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари, и съоръженията и принадлеждостите към тях, в гр. Ардино, община Ардино” /ул. Орлови скали, ул. Иван Вазов, ул. Републиканска, ул. Родопи, ул. Шипка, ул. София, кв. Горичево/ внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от

			Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. с вх. № BG06RDNP001-7.001-0084 от 07.07.2018 г. на стойност 1 172 571,65 лв.
Приоритет 3	**Мярка 3.2.2**	3.2.2.2 Изготвяне на кадастрални карти на всички населени места.	
	Специфична цел 3.3 „Разширяване на междуобщинското сътрудничество“		

		Мярка 3.3.1. Подкрепа на сътрудничество със съседните общини от общ интерес	
Приоритет 3	**Мярка 3.3.1**	3.3.1.1 Продължаване на трансграничното сътрудничество с побратимените общини – общ. Нилюфер, Бурса; общ. Картал, Истанбул; общ. Кърклареli; общ. Димотика, обл. Александрополис и сдруженията „Ардинци“, гр. Бурса „Балкани“, гр. Истанбул и др.	Проект“Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари, и съоръженията и принадлеждостите към тях, в гр. Ардино, община Ардино” /ул. Орлови скали, ул. Иван Вазов, ул. Републиканска, ул. Родопи, ул. Шипка, ул. София, кв. Горичево/ внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. с вх. № BG06RDNP001-7.001-0084 от 07.07.2018 г. на стойност 1 172 571,65 лв. оителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари, и съоръженията и принадлеждостите към тях, в гр. Ардино, община Ардино” /ул. Орлови скали, ул. Иван Вазов, ул. Републиканска, ул. Родопи, ул. Шипка, ул. София, кв. Горичево/ внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички

			видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. с вх. № BG06RDNP001-7.001-0084 от 07.07.2018 г. на стойност 1 172 571,65 лв.
Приоритет 3	**Мярка 3.3.1**	3.3.1.2 Осъществяване на междуобщинско сътрудничество със съседните общини – Кърджали, Черноочене, Джебел, Неделино, Баните	

Приоритет 3	**Мярка 3.3.1**	3.3.1.3 Реализиране на инвестиционни проекти чрез СВОМР на СНЦ „МИГ Ардино – Джебел“	- Проект “Обновяване на парк за широко обществено ползване в гр. Ардино, община Ардино” внесен по мярка 7.2 „Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия“ от Стратегията за Водено от общностите местно развитие на СНЦ МИГ „Ардино-Джебел” с вх. № BG06RDNP001-19.028-0002 от 14.09.2018 г. на стойност 198 840, 70 лв. 6. Проект “Закупуване на озвучителна техника за нуждите на НЧ „Родопска искра 1921“, гр. Ардино, община Ардино” внесен по мярка 7.2 „Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия“ от Стратегията за Водено от общностите местно развитие на СНЦ МИГ „Ардино-Джебел” с вх. № BG06RDNP001-19.626-0001 от 28.04.2022 г. на стойност 14 358,37 лв. - Проект “Обновяване на площад за широко обществено ползване в гр. Ардино, община Ардино” внесен по мярка 7.2 „Подкрепа за

			инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия“ от Стратегията за Водено от общностите местно развитие на СНЦ МИГ „Ардино-Джебел” с вх. № BG06RDNP001-19.626-0002 от 28.04.2022 г. на стойност 389 978,92 лв.
Приоритет 3	**Мярка 3.3.1**	3.3.1.4 Участие на община Ардино в културния календарен план в областния център – гр. Кърджали за междуобщински културни празници и събития	

Проектът „Изпълнение на подготвителни дейности за регистрация на МИГ и изготвяне на Стратегия за Водено от общностите местно развитие на територията на Общините Ардино и Неделино“ представлява ключова стъпка към постигането на целите, заложени в **мярка 1.1.2 „Създаване на условия за привличане на инвестиции“**. Чрез този проект се полагат основите за изграждане на стабилна и устойчива среда, която да насърчи развитието на местната икономика. Чрез изготвянето на стратегия за Водено от общностите местно развитие (ВОМР), проектът създава рамка за насърчаване на инвестициите, като идентифицира конкретни приоритети и нужди на местната общност. Тази стратегия позволява фокусирано използване на ресурсите и ясно дефиниране на направленията за развитие, което от своя страна улеснява привличането на средства от национални и европейски програми. Включването на общините Ардино и Неделино в обща инициатива не само разширява териториалния обхват на дейностите, но и създава предпоставки за по-мащабно икономическо въздействие. Проектът също така играе важна роля за укрепването на институционалния капацитет на местно ниво и на заинтересованите страни. Местната инициативна група (МИГ) осигурява платформа за координация между местната власт, бизнеса и гражданските организации, което е от съществено значение за успешно привличане на инвестиции. МИГ действа като катализатор за взаимодействие между различните заинтересовани страни, улеснява реализацията на проекти и създава по-благоприятна бизнес среда. Друго важно предимство на проекта е неговата роля в дългосрочната устойчивост на инвестиционната дейност. Чрез стратегическото планиране и координирано управление на проекти се гарантира, че усилията за привличане на инвестиции няма да бъдат само временни, а ще осигурят трайни икономически и социални ползи за общността. Освен това проектът създава условия за разработване на инициативи, свързани с подобряване на инфраструктурата, създаване на нови работни места и използване на местните ресурси.

Проектът „Изграждане, оборудване и обзавеждане на Туристически информационен център в гр. Ардино, община Ардино“ пряко отговаря на целите и насоките, заложени в **мярка 1.3.2 „Развитие на устойчив туризъм“**. Мярката има за цел да стимулира развитието на туристическия сектор чрез създаване на условия за привличане на туристи, подобряване на туристическата инфраструктура и насърчаване на устойчиви практики в туризма. Чрез изграждането на Туристическия информационен център проектът изпълнява няколко важни функции. На първо място центърът служи като ключова точка за информиране на туристите относно туристическите атракции, културното и природното наследство на региона. Това отговаря на необходимостта от популяризиране на местния туристически потенциал, който е основен елемент от устойчивия туризъм. Центърът предоставя платформа за представяне на културно-историческите обекти и природни и културни забележителности в община Ардино. Също така, проектът укрепва туристическата инфраструктура, като създава физическо пространство, което улеснява достъпа на туристите до информация и услуги. Това пряко подкрепя развитието на устойчив туризъм, тъй като осигурява по-добро планиране и организиране на туристическите дейности, насочени към дългосрочно запазване на природните ресурси и културното наследство. Туристическият информационен център създава и условия за развитие на партньорства между местните предприемачи, общинската администрация и други заинтересовани страни в сферата на туризма. Така се насърчава създаването на нови туристически услуги и продукти, което води до икономически ползи за местната общност. Освен това проектът може да служи като катализатор за организиране на събития, фестивали и културни инициативи, които привличат туристи и популяризират региона. Друг съществен аспект на проекта е неговото значение за устойчивостта на туристическия сектор в община Ардино. Чрез осигуряването на информация и подкрепа за туристите, центърът насърчава отговорното поведение, като стимулира туристите да опазват природните и културните ресурси на региона. Тази дейност е пряко свързана със стратегическите цели на мярка 1.3.2 за устойчиво развитие на туризма.

Трите проекта, посочени по-долу пряко отговарят на целите и **мярка 1.4.1. „Подкрепа за професионална подготовка на кадри по линия на професионалното обучение и на други извънучилищни форми“** от Плана за интегрирано развитие на община Ардино. Тази мярка е насочена към подобряване на професионалната квалификация, придобиване на нови умения и осигуряване на по-добър достъп до пазара на труда за различни социални групи, включително уязвими лица и млади хора. Проект „Подкрепа за обучение и заетост на лица от уязвими групи в община Ардино“ осигурява конкретна подкрепа за професионална подготовка и последваща заетост на лица от уязвими групи. Проектът включва обучения, които отговарят на нуждите на пазара на труда и целят създаването на устойчиви умения, които да подпомогнат тези лица при интеграцията им в икономическия и социалния живот на общината. Тази инициатива е в съответствие с мярката, тъй като стимулира професионалното развитие чрез подходящи форми на обучение, които отговарят на конкретните нужди на общността. Проект „Обучение и заетост“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, също се вписва в целите на мярка 1.4.1. Чрез този проект са назначени 73 лица с увреждания, което показва ангажираност към осигуряване на равни възможности за всички социални групи. Този проект отговаря на основния стремеж на мярката за професионално обучение, като същевременно адресира специфичните нужди на лица в уязвимо положение. Проект „Обучение и заетост за младите хора“, финансиран също по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, е насочен към младежката заетост, като предоставя трудови възможности за млади хора. Назначаването на 5 лица с увреждания демонстрира фокус върху социалното включване и предоставянето на

подкрепа за придобиване на практически умения и трудов опит. Проектът стимулира младежите да развият професионалния си потенциал, което напълно съответства на целите на мярка 1.4.1 за професионална подготовка.

Редица активности и проекти са реализирани в изпълнение на мярка **2.1.1. „Осигуряване на равен достъп до образователната система“** от ПИРО на Ардино. Те съответстват на целите на мярката, която е насочена към гарантиране на равни възможности за всички ученици, независимо от тяхната етническа принадлежност, социален статус или географско местоположение, чрез осигуряване на достъп до качествено образование и интеграция в общообразователната система. Така например проектът „Образователна интеграция на децата и ученици в гр. Ардино чрез образователна десегрегация през учебната 2022/2023 година“ е изцяло насочен към преодоляване на съществуващите бариери пред децата от етническите малцинства и подпомага тяхното включване в образователната система. Чрез този проект се прилагат конкретни мерки за образователна десегрегация, които включват съвместна работа с учебни заведения като СУ „Васил Левски“ и детските градини „Слънце“ и „Брезичка“. Финансирането от Националната програма „Подпомагане на общините за образователна десегрегация“ демонстрира устойчивостта на проекта, а съфинансирането от общината показва местната ангажираност. Този проект подпомага създаването на по-добра учебна среда, както и равен достъп до образователни ресурси и възможности. Проект „Образователна интеграция на децата и ученици в гр. Ардино чрез образователна десегрегация през учебната 2023/2024 година“, който е в процес на реализация, продължава усилията за интеграция на децата от етническите малцинства в общообразователната система. Проектът отразява устойчивостта и продължителността на мерките за десегрегация и насърчава равнопоставеността в достъпа до качествено образование. Подобни инициативи също така допринасят за развитието на толерантност и социално включване, което е от изключително значение за устойчивото развитие на общността. Друг пример за ипълнение на мярката е проект за реконструкция на ДГ „Брезичка“, реализиран по „Красива България“, който осигурява по-добри условия за предучилищно образование чрез подобряване на социалната инфраструктура. Той създава възможности за равен достъп на всички деца, включително от уязвими социални групи, до качествено обучение и грижи в съвременна и обновена среда. Подобрената материална база е в синхрон с целите на мярката, свързани с осигуряването на равнопоставеност в образователния процес. Проектът за реконструкция, оборудване и обзавеждане на СУ „Васил Левски“ в гр. Ардино е насочен към осигуряване на модерна и функционална учебна среда, която отговаря на съвременните стандарти за образование. Той допринася за повишаване на качеството на учебния процес и подобрява достъпа на учениците до ресурси и съвременна учебна инфраструктура, което е ключово за постигането на целите на Мярка 2.1.1. Отношение в изпълнението на разглежданата мярка от ПИРО има и проектът за повишаване на енергийната ефективност в ДГ „Брезичка“, който допълва усилията за създаване на устойчиви и модерни условия за обучение и грижа за децата. Чрез този проект се осигурява не само по-добра материална база, но и устойчивост на енергийното потребление, което е важен аспект за осигуряване на стабилни и дългосрочни образователни услуги.

Проектът за текущо поддържане на материалната база за социалната услуга „Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост“ е пример за това как социалната инфраструктура може да бъде използвана за осигуряване на услуги, които подпомагат равнопоставеността и достъпа до образование и грижа за хора от уязвими групи. Макар този проект да е с по-широк фокус, той непряко подкрепя целите на Мярка 2.1.1, като създава среда, която насърчава социалното включване и равнопоставеността.

Към мярка 2.1.1. „Осигуряване на равен достъп до образователната система“, макар и непряко отношение имат и няколко други проекта, които са относими частично към разглежданата мярка, но и към други мярки от ПИРО на Община Ардино. Така например проектът за реконструкция, оборудване и обзавеждане на спортна инфраструктура на територията на община Ардино има за цел да подобри условията за спорт и физическа активност. Тази инфраструктура е от съществено значение за осигуряване на възможности за физическо възпитание на учениците, които са важна част от образователния процес. Подобряването на спортната инфраструктура допринася за формирането на здравословни навици у подрастващите и създава условия за по-добро физическо и психическо здраве, което е пряко свързано с качеството на образованието. Проект за обособяване на зона за активен отдих със стрийт фитнес комплекс в гр. Ардино предоставя достъп до модерно оборудвани съоръжения за спорт и активен отдих. Такива съоръжения са важен елемент от цялостната общинска политика за подкрепа на децата и учениците, като насърчават тяхната социализация и физическа активност извън училище. По аналогичен начин могат да се приобщат към разглежданата мярка и проект „Обособяване на зона за активен спорт в парк „Ниюфер“, гр. Ардино” и проект „Обособяване на кът за отдих в с. Ленище, община Ардино”, който е в процес на реализация.

Проект „Реконструкция, оборудване и обзавеждане на спортна инфраструктура на територията на община Ардино“, финансиран по подмярка 7.2 от Програмата за развитие на селските райони, има за цел модернизацията и усъвършенстването на съществуващите спортни съоръжения. Това осигурява по-добри условия за провеждане на учебни и извънкласни спортни дейности, което е ключов аспект от равния достъп до качествено образование. Същевременно проект „Реконструкция, оборудване и обзавеждане на градски стадион в гр. Ардино“, също реализиран в рамките на мярка 7.2, допринася за разширяването на възможностите за спорт и здравословен начин на живот за всички жители на общината, включително децата и учениците. Инвестициите в градския стадион предоставят платформа за развитие на спортните таланти и популяризирането на физическата активност, което укрепва социалната интеграция и образователната среда. Посочените проекти съответстват на мярка 2.1.1. „Осигуряване на равен достъп до образователната система“ и нейната подмярка 2.1.1.7. „Реконструкция, оборудване и обзавеждане на спортна инфраструктура на територията на община Ардино“ от ПИРО на общината, като допринасят за подобряването на спортната инфраструктура и създаването на равни възможности за физическо развитие и активен начин на живот на учениците и гражданите на общината.

В мярка мярка 2.1.1. „Осигуряване на равен достъп до образователната система“ е планирана и подмярка 2.1.1.8. "Реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на СУ "Васил Левски" - град Ардино, която също е пряко и пълно изпълнена чрез реализация на проект “Реконструкция, оборудване и обзавеждане на СУ „Васил Левски” - гр. Ардино, община Ардино” внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. с вх. № BG06RDNP001-7.002-0007 от 10.07.2018 г. на стойност 935 814, 47 лв.

В голяма степен е изпълнена и целта на **мярка 2.1.2. „Осигуряване на равен достъп до качествени здравни услуги“** с над 50% изпълнение чрез няколко реализирани проекти. Така например проект „Укрепване на капацитета на болничната мрежа за реакция при кризи“ директно подкрепя изпълнението на Мярка 2.1.2. от Плана за интегрирано развитие на община Ардино. Основният му фокус върху укрепване на материално-

техническата база и подобряване на реакцията на здравната система при кризисни ситуации демонстрира стремежа към повишаване на качеството на здравните услуги и достъпността им за местното население. Чрез осигуряването на значителен финансов ресурс, проектът подпомага модернизацията на инфраструктурата и увеличава капацитета на болничните заведения, които обслужват труднодостъпни и отдалечени райони. Това създава предпоставки за ефективно справяне с кризисни ситуации и осигурява достъп до качествени здравни грижи за всички жители на общината, независимо от тяхното местонахождение.

Проектите „Социално включване на уязвими групи в община Ардино чрез патронажна грижа“, изпълнени в рамките на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, директно се отнасят към целите и задачите на Мярка 2.1.2. „Осигуряване на равен достъп до качествени здравни услуги“ от Плана за интегрирано развитие на община Ардино. По-специално тези инициативи отговарят на подмярка 2.1.2.5, която е насочена към осигуряване на равен достъп до алтернативни здравни и социални услуги за лица над 65-годишна възраст и лица с увреждания. Първият проект, финансиран в рамките на компонент 2, е с бюджет от 175 359,20 лв. и включва организиране и предоставяне на патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания. Чрез този проект са създадени условия за доставка на услуги директно до домовете на потребителите, което е от ключово значение за осигуряване на достъпност до социални и здравни грижи в труднодостъпни райони. Това намалява риска от социална изолация и осигурява необходимата подкрепа на тези уязвими групи. Вторият проект, реализиран в рамките на компонент 4, е на стойност 60 429,60 лв. и продължава усилията за патронажна грижа чрез надграждане на предоставените услуги и разширяване на обхвата им. Така се осигурява устойчивост на вече започнатите дейности, като се повишава качеството на живот на целевите групи и се подпомага тяхната интеграция в обществото.

Анализът покава и съществено изпълнение на **мярка 2.1.3. „Създаване на условия за дългосрочна социална грижа и намаляване на социалното изключване на уязвими групи“** от Плана за интегрирано развитие на община Ардино. Реализирани са множество проекти, насочени към подпомагане на лица от уязвими групи, подобряване на тяхното социално включване и осигуряване на устойчиви социални услуги. Към мярката се отнасят:
- Проект „Осигуряване на топъл обяд на лица от уязвими групи в община Ардино", внесен във Агенция за социално подпомагане по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, схема ""Осигуряване на топъл обяд - 2016"", на стойност 62 996,00 лв.

- Проект „Патронажна грижа + в община Ардино“, внесен по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, Бюджетна линия: BG05M9OP001-6.002 „Патронажна грижа +” с вх. № BG05M9OP001-6.002-0034/04.02.2021 г. на стойност 210 721,50 лв.

- Проект ""Предоставяне на интегрирани социални услуги за устойчиво ранно детско развитие и активно социално включване в община Ардино"" внесен по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, схема за безвъзмездна финансова помощ „Услуги за ранно детско развитие”, на стойност 1 058 115, 90 лв.

- Проект „Топъл обяд в община Ардино"", внесен по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027 г., Операция BG05SFPR003-1.001 „Топъл обяд“, с вх. № BG05SFR003-1.001-0080/19.10.2022 г. на стойност 3 575 769,60 лв. – все още в процес на реализация

- Проект за незабавна подкрепа за подпомагане на уязвими общности, засегнати от кризата с вируса COVID-19 в България за доставка на хранителни пакети и дезинфектанти на 150 души, внесен пред Фонд „Обединени срещу COVID-19” на стойност 8 700,00 лв.

- Проект „Топъл обяд в условията на пандемията от COVID-19 в община Ардино"", внесен по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, процедура ""3.1 - Топъл обяд в условията на пандемията от COVID-19, с вх. № BG05FMOP001-5.001-0017/17.12.2020 на стойност 312 741,00 лв."

Проект „Социални грижи в домашна среда за лица от уязвими групи в община Ардино чрез СНЦ „МИГ Ардино-Джебел” също отговаря на целите и попада в обхвата на мярка 2.1.3. от ПИРО на община Ардино, която е насочена към създаване на условия за дългосрочна социална грижа и намаляване на социалното изключване на уязвими групи. Основната цел на проекта е да предостави услуги в домашна среда на лица, които принадлежат към уязвими социални групи. Тези услуги са проектирани да бъдат достъпни и висококачествени, което отговаря на критериите за предоставяне на здравни и социални услуги от общ интерес, заложени в мярката.

Проектите „Подкрепа за обучение и заетост на лица от уязвими групи в община Ардино“, „Обучение и заетост“ и „Обучение и заетост за младите хора“ представляват съществени инициативи, които ефективно допринасят за изпълнението на Мярка 2.1.3. от ПИРО на община Ардино. Проект „Подкрепа за обучение и заетост на лица от уязвими групи в община Ардино“ е насочен към осигуряването на достъп до обучение и заетост за хора от уязвими групи. Проект „Обучение и заетост“ е финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и е насочен към подобряване на достъпа до заетост за хора с увреждания. Чрез този проект са назначени 73 лица с увреждания чрез Дирекция „Бюро по труда“. Проектът играе важна роля в интеграцията на хората с увреждания на пазара на труда, предоставяйки им възможност за по-добро качество на живот и намаляване на тяхната социална изолация. Проект „Обучение и заетост за младите хора“ се фокусира върху младите хора с увреждания, като чрез него са осигурени работни места за 5 младежи. Финансиран по същата оперативна програма, този проект предоставя възможности за професионално развитие и укрепва самостоятелността на младежите, които иначе биха били в риск от социално изключване.

Проект „Подкрепа за социално включване на лица от уязвими групи в община Ардино чрез социално предприемачество“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ с бюджетна линия BG05M9OP001-2.010, също отговаря на Мярка 2.1.3. „Създаване на условия за дългосрочна социална грижа и намаляване на социалното изключване на уязвими групи“. Проектът е насочен към постигане на социална и икономическа интеграция на лица от уязвими групи, като им осигурява възможности за заетост чрез развитие на социално предприемачество.

Изпълнение се отчита в **мярка 2.1.4. „Опазване на културното наследство и подкрепа на дейността на културни средища“**, където Община Ардино партнира на Сдружение „Мещера“ при изпълнението на проект „Историческите каменни мостове в Родопите – съвременни методи за представяне и опазване“.

Съществено изпълнение се отчита и в Специфична цел 2.2 . Подобряване на екологичната инфраструктура, **мярка 2.2.1. „Подобряване състоянието на ВиК инфраструктурата“**. В рамките на мярката са реализирани следните проекти:

- Проект “Изграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в територията на Община Ардино” внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в

създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020г. с вх. № 09/07/2/0/00789 от 03.10.2016 г. на стойност 4 611 882,79 лв.

- Проект “Изграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в територията на Община Ардино” внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020г. с вх. № 09/07/2/0/00789 от 03.10.2016 г. на стойност 4 611 882,79 лв.

- Проект “Изграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в територията на Община Ардино” внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020г. с вх. № 09/07/2/0/00789 от 03.10.2016 г. на стойност 4 611 882,79 лв.

- Проект “Изграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в територията на Община Ардино” внесен по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020г. с вх. № 09/07/2/0/00789 от 03.10.2016 г. на стойност 4 611 882,79 лв.

- Проект „Повишаване на екологичната култура, опазване на околната среда и създаване на условия за игра на подрастващите в с.Падина, община Ардино” по Национална кампания ”За чиста околна среда-2018 г.”, внесен в ПУДООС към МОСВ с вх. № ЧОС-6637/31.01.2019 г. на стойност 9 984,21 лв.

Изброените проекти адресират ключови проблеми, свързани с амортизирана инфраструктура и недостатъчно ефективни водоснабдителни системи, които често водят до неравен достъп до водни ресурси и затруднения за жителите на общината. Чрез изграждането и рехабилитацията на ВиК мрежата проектите допринасят за по-добро управление на водните ресурси и постигане на съвместимост с екологичните изисквания.

Проектите, свързани с енергийната инфраструктура в община Ардино, значително допринасят за постигане на целите на **мярка 2.2.2 „Поддържане на енергийна инфраструктура“**. Анализът показва, че тези инициативи обхващат разнообразни аспекти на енергийната ефективност и устойчивото обновяване на инфраструктурата. Това са:
- Проект „Общинска администрация – Ардино“ внесен пред МТСП по Проект “Красива България”, Мярка 01- “Подобряване на обществената среда в населените места” на стойност 300 837,00 лв. /51% съфинансиране от общината/– изпълнява се в момента

- Проект „Реконструкция и модернизация на зрителна зала в НЧ „Родопска искра“ в гр. Ардино, община Ардино“, финансиран от Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2024 година на стойност 1 851 284 лв.- изпълнява се в момента

- Проект „Повишаване на енергийната ефективност и използване на възобновяема енергия в ДГ „Брезичка”, гр. Ардино” внесен в Посолството на САЩ в Република България на стойност 153 125,00 лв. с ДДС."

- Проект „Повишаване на енергийната ефективност и използване на възобновяема енергия в ДГ „Брезичка", гр. Ардино" внесен в Посолството на САЩ в Република България на стойност 153 125,00 лв. с ДДС.

Всички тези проекти са насочени към важни предизвикателства в областта на енергийната инфраструктура, като същевременно подкрепят устойчивото развитие и подобряват качеството на живот на жителите на община Ардино.

Изпълнение е налично и по **мярка 3.1.2. „Развитие на електронни услуги"**, където е реализиран проект по схемата WiFi4EU за подпомагане инсталирането на съвременно Wi-Fi оборудване на оживени обществени места за безплатен достъп до безжичен интернет.

Реализирани дейности и проекти демонстрират ангажимента на Община Ардино към изпълнението на **мярка 3.2.2 „Подкрепа на опорни селищни центрове"** от ПИРО. Проектите за реконструкция и рехабилитация на улична и пътна инфраструктура са насочени към подобряване на транспортната свързаност и улесняване на достъпа до опорните селищни центрове. Тези инициативи не само улесняват придвижването на жителите, но също така подобряват условията за развитие на икономическите и социалните дейности в района. Проектите, свързани с обновяване на обществените пространства, като реконструкцията на парк за широко обществено ползване и благоустрояването на детски площадки, допринасят за повишаване на качеството на живот в опорните селища. Освен това, проектите за обновяване на пешеходната крайречна зона на р. Ардинска и други благоустройствени дейности допълват стратегическите цели на мярката, като осигуряват устойчиво използване на природните и културни ресурси.

Проект „Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари, и съоръженията и принадлежностите към тях, в гр. Ардино, община Ардино", внесен по подмярка 7.2. на Програмата за развитие на селските райони, е също свързан с изпълнението на мярка 3.2.2 „Подкрепа на опорни селищни центрове" от ПИРО. Този проект със своите дейности по реконструкция и подобряване на уличната инфраструктура в ключови части на града (ул. Орлови скали, ул. Иван Вазов, ул. Републиканска, ул. Родопи, ул. Шипка, ул. София и кв. Горичево), директно допринася за повишаване на функционалността и достъпността на опорните селищни центрове. Включените инфраструктурни подобрения улесняват не само придвижването на жителите, но също така осигуряват по-добри условия за икономическа активност и социални взаимодействия в града.

Проектите "Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари, и съоръженията и принадлеждостите към тях, в гр. Ардино, община Ардино" /ул. Орлови скали, ул. Иван Вазов, ул. Републиканска, ул. Родопи, ул. Шипка, ул. София, кв. Горичево/; "Обновяване на парк за широко обществено ползване в гр. Ардино, община Ардино"; "Закупуване на озвучителна техника за нуждите на НЧ „Родопска искра 1921", гр. Ардино, община Ардино" и "Обновяване на площад за широко обществено ползване в гр. Ардино, община Ардино", са пряко свързани с **мярка 3.3.1. „Подкрепа на сътрудничество със съседните общини от общ интерес"** чрез своята цел да укрепят регионалната инфраструктура и да подобрят условията за живот в община Ардино и прилежащите ѝ населени места. Тези проекти обединяват усилията на различни институции и финансови източници, за да създадат устойчиви и модерни решения в областта на транспортната, обществената и културната инфраструктура.

Извършения анализ показва ясна ангажираност на община Ардино към устойчивото развитие чрез реализацията на значителен брой проекти, които пряко съответстват на

целите и приоритетите на Плана за интегрирано развитие на общината. Реализираните проекти покриват широк спектър от дейности, обхващащи ключови сектори като образование, социална грижа, здравеопазване, инфраструктура и туризъм.

Изпълнените проекти по мярка 2.1.1 „Осигуряване на равен достъп до образователната система“ демонстрират устойчивост и систематичност в усилията за интеграция на децата от различни социални и етнически групи. Те също така насърчават развитието на физическото и психическото здраве чрез подобряване на спортната инфраструктура и учебната среда. Паралелно с това, проектите по мярка 2.1.2 „Осигуряване на равен достъп до качествени здравни услуги“ и мярка 2.1.3 „Създаване на условия за дългосрочна социална грижа“ подкрепят социалната и здравната инфраструктура, като предоставят достъп до съвременни и висококачествени услуги за уязвимите групи. Общината работи по изпълнението на дейности, свързани с опазване на културното наследство. От друга страна, значителен напредък е постигнат и по мерките, свързани с инфраструктурата, включително ВиК и енергийни мрежи. Проектите по мярка 2.2.1 „Подобряване състоянието на ВиК инфраструктурата“ и мярка 2.2.2 „Поддържане на енергийна инфраструктура“ осигуряват модернизация и устойчиво развитие на техническите ресурси на общината, което пряко подобрява качеството на живот на нейните жители. Същевременно проектите по мярка 3.2.2 „Подкрепа на опорни селищни центрове“ и мярка 3.3.1 „Подкрепа на сътрудничество със съседните общини от общ интерес“ укрепват социалната, икономическата и транспортната свързаност на територията на община Ардино и прилежащите региони. Чрез подобряване на пътната и обществената инфраструктура, както и чрез развитие на културни и туристически обекти, тези проекти насърчават регионалното сътрудничество и устойчивото развитие.

Анализът подчертава дългосрочния и интегриран подход на община Ардино към постигането на устойчиво икономическо, социално и екологично развитие. Това е постигнато чрез синхронизация на местни, национални и европейски ресурси, както и чрез активна координация с всички заинтересовани страни. Успешното изпълнение на планираните мерки и проекти затвърждава позицията на общината като успешна местна администрация в регионалното развитие и подобрява качеството на живот на нейните граждани.

ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ

Ефективност на използваноте ресурси

Ефективността на използваните ресурси в изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Ардино (2021–2027) се оценява спрямо постигнатите резултати и степента на напредък по заложените стратегически цели, приоритети и индикатори за продукт и резултат.

Напредък по индикатори

Годишните доклади за наблюдение подчертават значителния напредък по част от ключовите индикатори. Индикаторите за инфраструктурно развитие демонстрират успешна реализация на проекти като реконструкция на водоснабдителни системи, изграждане на нови пътни отсечки и тротоари, както и модернизация на училищна

инфраструктура. Тези проекти допринасят за подобряване на жизнената среда и свързаността в общината, което е основна стратегическа цел. Социални услуги - в рамките на приоритетите за социално включване са реализирани мерки като разширяване на патронажната грижа за възрастни хора и хора с увреждания, както и създаване на възможности за социално предприемачество. Това е значителен напредък в посока интеграция на уязвимите групи.

Реализация на проекти

Реализираните проекти подчертават ефективността на управлението на ресурсите. Внедряването на проекти като „Ардино и Димотика свързани чрез минало и бъдеще“, с общ бюджет над 1 милион евро, показва способността на общината да привлича външно финансиране и да го насочва към стратегически значими дейности. Успешното финализиране на инициативи за подобряване на енергийната ефективност на общински сгради и инфраструктура отразява също ангажираността към устойчиво развитие и намаляване на разходите за енергия в дългосрочен план.

Финансови резултати

Ефективното разпределение на финансовите ресурси е друга ключова характеристика на успеха. Значителна част от проектите са финансирани чрез европейски програми, и национални субсидии. Това е осигурило стабилност на бюджета, като реализирането на голяма част от проектите с външно финансиране е намалило натиска върху общинските средства, позволявайки реинвестиране на местни приходи в други сфери. Изпълнението на заложените финансови планове е в съответствие с индикативните приоритети от ПИРО и е довело до реализиране на проекти без съществено отклонение от предвидените бюджети.

Публичност и ангажираност

Активното информиране на заинтересованите страни и прозрачността в управлението на ПИРО също са важен аспект на ефективността. Осигуряването на публичност за напредъка по изпълнението допринася за подобряване на общественото доверие и за ангажираността на гражданите в различни етапи от реализацията на ПИРО.

Ефикасност на използваните ресурси

Ефикасността на използваните ресурси в рамките на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Ардино (2021–2027) се изразява в оптималното съотношение между вложените средства, човешки и технически ресурси и постигнатите резултати в контекста на заложените цели и приоритети. Ефикасността отчита дали наличните ресурси са използвани максимално рационално за реализиране на планираните дейности.

Финансови ресурси

Разпределението на финансовите средства в рамките на ПИРО е организирано по начин, който осигурява ефективно финансиране на стратегически значимите проекти:

- Външно финансиране - значителна част от проектите са реализирани с помощта на европейски програми и национални фондове, което е намалило тежестта върху местния бюджет. Сред успешно изпълнените проекти са тези, свързани с инфраструктурни подобрения и социални услуги, където са усвоени милиони левове външно финансиране.

- Целево разходване - финансовите ресурси са разпределени спрямо приоритетите на ПИРО, като са избегнати съществени отклонения от предвидените бюджети. Това показва добро планиране и управление на средствата.

Човешки ресурси

Администрацията на общината е определила конкретни лица, които да отговарят за реализацията на ПИРО, както и за съпътстващите дейности, свързани с реализация на проекти и дейности. Има писмени длъжностни характеристики, които дефинират конкретните задължения на всеки служител.

Технически ресурси

Реконструкцията на водоснабдителни системи и рехабилитацията на пътни участъци и тротоари са реализирани с модерни технологии, които осигуряват дълготрайност и икономия на експлоатационни разходи. Тези инвестиции са в синхрон с целите за устойчиво развитие и подобряване на жизнената среда.

Постижения и предизвикателства

Ефикасността на ПИРО се отразява в успешната реализация на широк спектър от проекти и инициативи, но все още съществуват предизвикателства, които следва да бъдат отчитани. Въпреки успехите, ограничените човешки ресурси в общинската администрация могат да бъдат пречка за едновременното управление на множество проекти. Необходимо е допълнително оптимизиране на процеса.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Изводи

1. **Значителен напредък**

    - Реализирането на множество инфраструктурни и социални проекти подчертава ефективността на ПИРО. Постигнати са ключови подобрения в сфери като образование, здравеопазване, социална грижа и транспортна инфраструктура.
    - Разширеното използване на външно финансиране демонстрира успешно привличане на средства от европейски програми и национални фондове.

2. **Равен достъп и социално включване**

- Реализираните проекти за патронажна грижа и социална подкрепа подобряват качеството на живот на уязвимите групи.
- Успешно интегриране на уязвими групи чрез социално предприемачество и образователна десегрегация.

3. **Устойчиво развитие**

   - Реализацията на проекти за енергийна ефективност и екологична инфраструктура подкрепя устойчивото развитие и намаляването на въглеродния отпечатък на общината.
   - Модернизацията на ВиК инфраструктурата и транспортните връзки създава по-добри условия за живот.

4. **Изпълнение по ключови индикатори**

   - Постигнати са значителни резултати по ключови индикатори за инфраструктурно и социално развитие, макар че някои цели изискват допълнителни усилия.

5. **Предизвикателства**

   - Ограниченият човешки капацитет на администрацията може да ограничи бъдещото изпълнение на планираните мерки.
   - Необходимост от по-добра интеграция на екологични и цифрови иновации.

Препоръки

- **Подобрение на капацитета**

Необходимо е да не спират инвестициите в обучения и повишаване на квалификацията на служителите в общинската администрация, с цел подобряване управлението на проекти и ефективността на работата. Привличане на експерти в ключови области като енергетика, екология и социална политика ще подкрепи изпълнението на все по-сложните проекти.

- **Засилване на устойчивото развитие**

Увеличаването на проектите за енергийна ефективност, възобновяеми източници и управление на отпадъци е ключово за намаляване на екологичния отпечатък на общината. Новите инфраструктурни проекти трябва да включват механизми за дългосрочна устойчивост и оценка на въздействието върху околната среда. Това ще гарантира, че инвестициите са трайни и допринасят за устойчивото развитие на региона.

- **Социално включване и равен достъп**

Разширяването на социалните и здравни услуги, особено в отдалечените райони е от съществено значение за подобряване на качеството на живот на уязвимите групи. Програмите за образователна интеграция и професионално обучение трябва да продължат да се развиват, за да се създадат повече възможности за заетост и социална мобилност. Увеличаването на ресурсите за патронажна грижа и социална подкрепа ще намали социалните неравенства.

- **Развитие на дигитализацията**

Подобряването на електронните услуги и разширяването на цифровата инфраструктура в общината ще улесни достъпа на гражданите до административни услуги и информация. Инсталирането на широколентов интернет в отдалечените райони ще подкрепи икономическото развитие и социалната интеграция, като осигури свързаност и достъп до съвременни технологии.

- **Засилване на общественото участие**

Прозрачността и отчетността на администрацията могат да се засилят чрез редовни публични консултации и срещи с гражданите относно напредъка по проектите. Създаването на интерактивни платформи за обратна връзка и предложения може да насърчи участието на гражданите в местното управление. Засилването на партньорствата с бизнеса и неправителствените организации може да осигури допълнителни ресурси и експертиза за ефективно изпълнение на проектите.

- **Адаптация към социално-икономическите промени**

Редовното актуализиране на ПИРО на всеки две години гарантира гъвкавостта на плана и неговото съответствие с променящите се условия. Провеждането на анализи и анкети сред гражданите помага за идентифициране на нови приоритети и за по-добро адаптиране към местните нужди. Този подход осигурява ефективността на стратегическите мерки и ще укрепи доверието на гражданите в управлението.